

לאחר הברית פנה אלי מרן ושאל:

"רוצה עוד בן?"

לקראת שבת מלכתא

dirshu@dirshu.co.il | לקבלת הגליון למייל:

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 320

פנינים לפרשת שמיני

כשהתחילו להתפרסם המופתים של רבי חיים, שאלתי אותו אם הסיפור שמספרים על אחד שכאבה לו הכתף והרבי אמר לו ללמוד את ההלכות הללו והכאבים חלפו, אם זה נכון. ענה לי רבי חיים שהסיפור נכון. שאלתי אותו, מה המקור לסגולה הזאת. הגר"ח צחק ואמר לי "זה סברא פשוטה". שאלתי אותו, מה זאת אומרת סברא פשוטה???

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, עם צרור סיפורים שאירעו עם מרן שר התורה זיע"א, ושמשפקים הצצה קטנה לדמות רבת האנפין ונוראת ההוד של כל בני הגולה

עקב א. לוסטיגמן

שהבחין בצחוק הזה של רבי חיים, הוא רץ אחריו ואמר שהוא מבקש הסבר, למה הרב צחק???

"אמר מרן הגר"ח שהוא ראה דבר והיפוכו באדם ולכן זה הצחיק אותו. מה הוא ראה? חתן שהיה לבוש בבגדי שבת, בתוך השבע ברכות שלו, ישב על הספסל שבכיכר ברטנורא ואוכל פיתה פלאפל שקנה בקיוסק הסמוך. נו... הרי הגמרא בנדרים אומרת שכלב ומלך הם שני הפכים גמורים, כי המלך דרכו לתת לאחרים והכלב דרכו לקחת ולקבל ואינו נותן דבר לזולתו. והרי אנו יודעים ש'חתן דומה

"את מרן שר התורה, אני זוכר עוד משנות ילדותי" מספר מגיד המישרים המפורסם הגאון הגדול רבי אליעזר טורק, בשיחה שקיימנו עמו ביום שני השבוע, בצל הרושם העז שהותירה הלווייתו האדירה של מרן זיע"א, על עם ישראל כולו.

"אנחנו התגוררנו בשכונת זכרון מאיר, ומרן הגר"ח שהיה צועד בכל יום מביתו שברח"ש לכולל 'חזון איש' בו למד, היה עובר על יד ביתינו. למרות שחלפו מאז כבר 55 שנה, הדמות הזאת עדיין חרוטה היטב בזכרוני. הוא היה דמות מעוררת כבוד, ותמיד היינו מתבוננים בו ועוקבים אחר הליכותיו כשעבר לידנו.

"המראה שלו תמיד היה אותו הדבר, רבינו הגר"ח היה צועד כשראשו שקוע בסוגיא עמוקה, הוא תמיד היה מרוכז במשהו ומנותק כמעט לחלוטין ממה שקורה סביבו. בידו החזיק תמיד איזה חפץ, אולי היה זה עט, וכך תמיד ראינו אותו צועד.

"אני זוכר שסיפרו באותה התקופה סיפור מופלא על רבי חיים: במרכז השכונה, בכיכר ברטנורא היה קיוסק בבעלותו של יהודי בר אוריין, חסיד גור בשם רבי נתן זילברברג, שהיה תלמיד חכם מופלג, ולימים נהיה רב בחו"ל.

"יום אחד צעד רבי חיים בכיכר ברטנורא, הרים את עינו לרגע, צחק והמשיך ללכת כשהוא שוב שקוע בלימוד. היה שם יהודי אחד

למלך' ושי'האוכל בשוק דומה לכלב', ואם החתן הזה שאוכל בשוק הוא דומה בו זמנית גם למלך וגם לכלב, שני דברים הפוכים לגמרי זה מזה".

מאמר בגיל 12

"אבי מורי זצ"ל היה מבוגר מרבינו הגר"ח בשש שנים בערך. הוא הכיר אותנו בילדותו וסיפר שרבינו הגר"ח היה "ילד נמרץ", כך הוא הגדיר זאת. תמיד הוא השתמש בדוגמה של רבי חיים כדי לציין שבכל זאת הוא יצא גדול הדור, כי אביו מרן הסטייפלער זצ"ל ידע איך לחנך אותו וראוי ולנתב את כל התכונות של בנו חביבו לעבודת ה' ולהשקעה בלימוד התורה הקדושה.

"בביתי יש חוברת ישנה, בשם 'תפארת ציון' שבה מופיע מאמר שחיבר הילד חיים קנייבסקי, בהיותו כבן 12 שנים בלבד. במאמר הוא מביא גם איזה חידוש ששמע מאבא שלו ורואים שם שלא מדובר בילד רגיל אלא בילד עם ידע תורני רחב מאוד, כך שלא רק שבהמשך הוא הפך את מידותיו לשקדנות ולימוד, אלא עוד בהיותו ילד נמרץ הוא גם היה משקיע ומתייגע בלימוד התורה.

"ואם הזכרתי את אבי מורי בהקשר זה אני אספר דבר נפלא ששמעתי ממנו: אבא זצ"ל היה לומד בכלל 'חזון איש' ישב כמה ספסלים על יד רבי חיים שלמד גם הוא בכלל. יום אחד חזר הביתה כשהוא שמח שמחה גדולה מאוד. הוא סיפר לנו שהוא למד מרבינו הגר"ח חידוש נפלא בדרך הלימוד ולכן הוא כל כך שמח.

"וכך היה המעשה: אבא למד איזה תוס' והתייגע בהבנתו. תוס' עונה שם תשובה מסברא ולאחריה מביא גם ראייה לדבריו, ואבא לא הצליח להבין את ההגיון שבסברא הזאת. הוא ניגש לרבי חיים ואמר לו: את הראייה אני מבין, אבל את הסברא אני לא מצליח להבין...". אבא השמיע סברא הפוכה לחלוטין מדברי התוס' ואמר שדברי התוס' אינם מתחברים להגיון שלו.

"מרן הגר"ח חשב מעט ומר לאבא: "ישר כח".

"אבי מורי התפלא, מה עניין 'ישר כח' לסברא של התוס'? אבל רבי חיים הסביר לו: "תמיד כשלמדתי את התוס' הזה, התקשיתי מאוד. הרי הסברא שלו כל כך פשוטה וברורה לכל בר דעת. למה תוס' צריך להביא ראייה בכלל??? לא היה לי ברור, הבנתי שכנראה יש איזו סיבה שתוס' חשש שסברתו לא תתקבל ולכן היה צריך להביא ראייה, אבל לא מצאתי שום סיבה לחשוש לכך. עכשיו השמעת פה סברא הפוכה לגמרי, ובפעם הראשונה אני מבין למה תוס' היה צריך להביא ראייה לדבריו".

"אמר לי אבי מורי, רבי חיים לימד אותי שגם משאלה על תוס' אפשר לתרץ שאלה אחרת על אותו תוס'. זאת דרך מיוחדת בלימוד!".

לא נשאר כלום

מספר לנו הגר"א טורק שליט"א: "פעם אחת ישבתי אצל מרן הגר"ח במוצאי שבת, והנה נכנסה הרבנית לחדר ובקולה דאגה גדולה: "אין מה לאכול למלווה דמלכה", היא אמרה. "אכלו את כל האוכל של שבת ולא נשאר כלום בבית". רבי חיים שאל אותה: "מה? לא נשאר

קצת מהטשולנט???" והיא השיבה לא, לא נשאר". "אולי קצת מרק?" גם לא, "גם הדגים נגמרו ולא נשאר דבר?", והיא מאשרת את הדברים. אין כלום.

"מי שיודע, באותן שנים, הבית של מרן היה פתוח לכל דכפין. אנשים היו מסתובבים גם כבתוך ביתם, פותחים ארונות וסוגרים, וגם פותחים את המקרר ואת הסירים ואוכלים מכל הבא ליד. כך נוצר מצב שלא נשאר דבר לסעודת מלווה דמלכה.

"לבסוף שאל מרן זצ"ל את הרבנית ע"ה: "חלה גם לא נשאר???" והיא השיבה שכן נשאר קצת חלה. השיב מרן בשמחה: "נו זה בדיוק מה שאני צריך למלווה דמלכה, קצת חלה".

לא דוחים מצוות

"אני רוצה לספר כאן שני סיפורים שבהם נוכחתי לראות כמה גדולה ועצומה היא הזריזות המופלאה של מרן הגר"ח לענייני מצווה. "הסיפור הראשון היה בשנת תש"מ או אולי בשנת תשמ"א. למדתי אז בכלל יחד עם חתנא דביה נשיאה, הגה"צ רבי יצחק קולודצקי שליט"א, וביום מן הימים סיפרתי לו כמשיח לפי תומי שהתגלגלה לידי מצווה חשובה לסייע בהכנסת כלה ואני מנסה לגייס קצת תרומות מפה ומשם כדי לסייע בעניין.

"למחרת בבוקר מגיע הגר"ח קולודצקי אל הכולל ובידו מעטפה עם סכום נכבד מאוד שהוא נותן לי בשם חמיו רבינו הגר"ח. מאוד התפלאתי, מאיפה יש לו לרבי חיים כזה סכום לתת ולמה הוא החליט לתת את הכסף דווקא לי מכל ענייני הצדקה שבוודאי שמע וראה בתקופה האחרונה.

"אמר לי הגר"ח קולודצקי שגם הוא עצמו מאוד מופתע, אבל לא מהסכום אלא מהעיתוי. באותה התקופה נולד לו ילד, ומאחר והרבנית קולודצקי היתה אז יולדת טרייה, הם היו הולכים לאכול את הארוחות שלהם בבית הוריה, הרב והרבנית קנייבסקי. "אתמול בלילה", מספר לי הגר"ח שליט"א, לפני שסעדנו ארוחת ערב, סיפרתי למורי חמי שר' לייזר טורק אוסף כסף להכנסת כלה".

הרב טורק מציין במאמר המוסגר: "רבינו הגר"ח הכיר אותי כי רעייתי שתחי' היא בת דודה של הרבנית בת שבע ע"ה, ממשפחת יודלביץ, נכדה של רבי אריה לוי זצ"ל, ואבי למד עם הגר"ח בכלל, הוא ידע מי זה טורק".

"ממשיך הרב קולודצקי ומספר לי שהיום בבוקר, מיד אחרי תפילת ותיקין, דופק השווער שלו על דלת ביתם, ונותן לו מעטפה עם כסף שיעביר לטורק הצעיר שאוסף כסף... לתמיהתו סיפר לו רבי חיים שמישהו ניגש אליו בבית הכנסת ונתן לו סכום כסף למטרות צדקה, הוא נזכר במה שסיפר חתנו בערב הקודם אודות העניין עם הכנסת כלה והחליט לתת לזה את כספי הצדקה הללו.

"באותה העת סבל רבי חיים מאוד מכאבי רגליים. הוא היה צועד ככה "פאר קוועטשט", מכווץ מעט וראו שהוא סובל מכאבים בכל פסיעה ופסיעה", מציין הגר"א טורק.

"רבי יצחק קולודצקי שאל את חמיו, אני מבין מאיפה הכסף ואכן מדובר במטרה חשובה מאוד. אבל למה הטרחתם את עצמכם

אמרתי למרן זצ"ל שרעייתי צריכה ללדת, ואם יהיה זה בן אני אשמח מאוד אם הוא יהיה סנדק וגם ישב בסעודה. מרן אמר לי שהוא מגיע לסנדקאות ולא נשאר לסעודה בבריתות. ניסיתי בכל זאת לשכנע ואמרתי לרב, הרב מכיר אותי, ואני פה בן בית, אולי בכל זאת אצלי הרב ישב לפחות כמה דקות. פתאום מרן אמר לי: "אתה יודע מה? בסוף זה יהיה בכלל בת". אין צורך לומר שכך אכן היה

שיחה רוויית געגוע עם הרה"ג רבי אורי טיגר שליט"א,
המגיה של ספרי מרן שר התורה זיע"א, עם צרור עובדות וזכרונות

אליעזר (לייזר) רוט

עודנו שבורים ורצוצים לנוכח הסתלקותו של מרן רבינו שר התורה והיראה רב רבנן רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זיע"א, שוחחנו עם אחד מגדולי המקורבים אליו בימי חייו, הלא הוא הרה"ג רבי אורי טיגר שליט"א, ששימש כמגיה הרשמי של ספרי מרן זצ"ל, ושזכה לגשת אל הקודש בכל עת, ולקירוב מופלא אצל רבינו שר התורה שחיבב אותו מאוד והכיר לו טובה על המאמצים הגדולים שהשקיע בהגהת הספרים ותיקון כל השגיאות והטעויות הדקות ביותר שנפלו תוך כדי עבודת ההדפסה.

"יתומים היינו ואין אב", פותח הרב טיגר את דבריו הנרגשים והנסערים: "במשך שנים רבות התרגלנו שלא להתלבט בכלל בעניינים כאלו ואחרים, בכל פעם שיש ספק הולכים לרב ושואלים אותו. ועכשיו מי יורה לנו דעה? מי יבין שמועה? את מי נשאל ואנה נפנה? מי יפשוט את הספיקות בלימוד ובהלכה ומי ידריך אותנו בעניינים הגשמיים? מי יברך אותנו בברכותיו המאליפות, ומי יאציל מברכות הודו על עמלנו אלו הבנים?"

"חזרתי הביתה מההלוויה והרגשתי שהעולם חשך בעדי. יתמות קודרת מאוד נפלה עלינו", מוסיף הרב טיגר, "פתאום תפסתי את עצמי שבעצם אף פעם לא חשבתי איך עלול להיראות העולם שאחרי מרן. זה עולם אחר, יש 'עולם עם מרן שליט"א' ויש 'עולם עם מרן זצ"ל', זה מצב שונה לחלוטין, ואני מאוד מתקשה לעכל את המצב החדש הזה ולהבין איפה אני נמצא בכלל..."

ביקשנו מהרב טיגר שיספר לנו קצת סיפורים שראה ושמע אצל מרן שר התורה זיע"א, והרב טיגר השיב: "מקודם התקשר אלי ראש ישיבה מסוים, וביקש שאבוא לדבר בפני הבחורים בישיבה על רבינו זצ"ל. אמרתי לו שאני איני 'פרשן לענייני רבי חיים', ואיני יכול לבוא ולומר כמה הוא היה גדול וכמה עצום החלל שהותיר אחריו. אני יכול לשתף את הבחורים בחוויה האישית שלי, בסיפורים שאני עצמי ראיתי ושמעתי בעת שהסתובבתי בבית הגדול הזה, ובמה שבעצמי שמעתי ממרן.

"דבר מאוד מעניין היה אצלו. כשהיו שואלים אותו שאלות בענייני העולם הזה, אפילו דברים סבוכים בענייני עסקים או רפואה וכדו', הוא היה משיב על אתר, בלי לחשוב פעמיים. התשובה היתה חדה וחלקה ונאמרה ללא כל היסוס.

"פעם שאלו את מרן זצ"ל, הרי עומדים כאן אנשים בתור ובפיהם שאלות, לפעמים באים שלושה אנשים בזה אחר זה עם אותה שאלה בדיוק, יש להם את אותם נתונים, ולכל אחד הרב נותן מענה

אחר. איך זה עובד? אין כללים מתי עונים כך ומתי עונים אחרת? "השיב מרן: "מה ששמים לי בפה מן השמים, זה מה שאני אומר לשואלים". ואכן ראינו שאין אצלו כללים, ואפילו מה שכן היה נראה כמו כלל ברזל, לפעמים התברר שבעצם הוא חורג ממנו. כך למשל נוהג היה מרן לומר ש"בבני ברק אין עין הרע", ולכן אם באו לשאול אותו שאלה בעניינים הנוגעים לעין הרע, כמו למשל שאלה של שמות בשידוכים וכו' אם השואל היה מבני ברק, הוא היה משיב שאין כל חשש כי בבני ברק אין עין הרע... אבל לפעמים הוא כן חשש גם כלפי אנשים שגרים בבני ברק. למה? אי אפשר לדעת. "לעומת הקלות והנחרצות בה השיב על שאלות בעניינים גשמיים,

הוא התפלל כל פעם לשכוח את כל מה שלא נוגע לתורה, ואכן גם התפילות הללו נענו ומרן זצ"ל לא זכר דברים שאינם נוגעים לתורה.

"פעם ביקשתי ממרן שידבר עבורי עם מישהו מסוים, בעניין של חסד, ומרן הסכים בחפץ לב לעשות לי את הטובה הזאת ואמר שהוא ידבר עם האיש ההוא ויבקש ממנו עבור העניין שלשמו באתי. "כעבור שלושה או ארבעה ימים הגעתי לבית מרן, ובדיוק הוא יצא מתפילת מנחה בבית הכנסת לדרמן. מרן זיע"א בדרך כלל לא היה רואה שום דבר מחוץ לארבע אמותיו, אבל עכשיו הבחין בי ממרחק גדול יותר, באופן חריג מאוד, ומיד כשראה אותי הוא אמר לי: "עשיתי שליחותי". ראיתי עליו שממש נגולה אבן כבדה מלבו, כי הוא היה צריך לזכור לבקש עבורי והוא מאוד חשש לשכוח, אפילו בעניין של חסד שהתאמץ לזכור, הוא חשש שלא יצליח. אבל דברי תורה הוא זכר גם אחרי 90 שנה, ולא שכח אף פעם".

הבטחה חריגה

כשהייתי אברך צעיר נולד לי בן ראשון ב"ה, ולאחר מכן עברו כמה שנים ולא נפקדנו בבן נוסף, והדבר כבר התחיל להציק והתחלנו לדרוש ברופאים וכו'. באחת ההזדמנויות אמרתי למרן זצ"ל, שכבר עברו כמה שנים מאז נולד בנינו הראשון ואיני יודע מדוע, אבל מאז לא זכינו לילדים נוספים.

"מרן זצ"ל נענה על אתר ואמר לי: "אני יודע למה! בגלל שאתה מגדל בלורית. תגלח את הבלורית ואני מבטיח לך שתפקדו במהרה. "אני נדהמת, "הרב מבטיח לי", שאלתי כלא מאמין, כי זה היה חריג מאוד. בדרך כלל היה מרן מברך והוא לא הרבה להבטיח, וכאן הוא הבטיח לי כזאת הבטחה. חזר מרן ואמר לי שאם אוריד את הבלורית הוא מבטיח לי ישועה, ואכן הלכתי מיד לספר וביקשתי שיספר אותי ולא ישאר זכר לבלורית. ואכן הישועה הגיעה באופן מיידי! "כמה שנים מאוחר יותר, אמרתי למרן זצ"ל שרעייתי צריכה ללדת, ואם יהיה זה בן אני אשמח מאוד אם הוא יהיה סנדק וגם ישב בסעודה. מרן אמר לי שהוא מגיע לסנדקאות ולא נשאר לסעודה בבריתות. אני ניסיתי בכל זאת לשכנע ואמרתי לרב, הרי אני לא סתם אחד שמכבד בסנדקאות, הרב מכיר אותי, ואני פה בן בית, אולי בכל זאת אצלי הרב ישב לפחות כמה דקות. פתאום מרן אמר לי: "אתה יודע מה? בסוף זה יהיה בכלל בת". אין צורך לומר שכך אכן היה.

ברכה מהאבא

בהיותי אברך צעיר לימים, יצאתי פעם בשבת אחר הצהרים עם בני לגן השעשועים, כדי לתת לרעייתי לנוח קצת בזמן שאני שומר על הילד מחוץ לבית שלא יפריע לה. ישבתי על הספסל ולידי ישב יהודי נוסף שלא הכרתי קודם לכן... הוא סיפר לי שהוא עסקן רפואי בשערי צדק, ואיני זוכר כרגע את שמו, אבל הסיפור שהוא סיפר לי היה מדהים, ואני אשתף אותו כאן עמכם.

"פעם שאלו את מרן זצ"ל, הרי עומדים כאן אנשים בתור ובפיהם שאלות, לפעמים באים שלושה אנשים בזה אחר זה עם אותה שאלה בדיוק, יש להם את אותם נתונים, ולכל אחד הרב נותן מענה אחר. איך זה עובד?"

ראינו שבעניינים של הלכה פתאום השקיע מרן הרבה מחשבה לפני שענה. הוא היה פותח ספרים, מסתכל ומעיין ולבסוף עונה תשובה. יש מסבירים שבעניינים גשמיים הרב השתמש ברוח הקודש, אבל בעניינים של תורה והלכה "לא בשמים היא" ולכן היה צריך להשקיע יותר מחשבה בעניין...

"כמה פעמים שאלו אותי אנשים בקצת טרוניא, על התשובות שקיבלו מרבינו הגר"ח למכתבים ששלחו עם שאלות תורניות והלכתיות. הם שואלים האם יש צד כזה וכזה בספק הלכתי כלשהו, ורבינו השיב להם תשובות כמו "ייתכן", או "ייתכן שלא", "ייתכן שכן", "אולי" וכדו'. אחד אמר לי פעם שתשובה "ייתכן", זאת לא באמת תשובה, כי אם הוא שאל את השאלה זה אומר שהוא מבין שייתכן שכן וייתכן שלא, ואם כן מה ענה לו מרן זצ"ל??"

"אמרתי לאותו אחד שמתמיהתו אני מבין שהוא לא יודע מי זה מרן הגר"ח. "אם רבי חיים כותב לך שייתכן, זאת אומרת שהוא עבר על כל הש"ס הבבלי והירושלמי וספרא וספרי וכל הראשונים, ולא מצא בשום מקום בתורה איזה חז"ל או איזה ראשון שאומר אחרת ממך! לכן ייתכן שההערה שלך נכונה. אם היה איזשהו מאמר חז"ל או איזה ראשון שאומר אחרת, זה כבר "לא ייתכן". "עכשיו צריך לעיין למה כתב מרן "ייתכן שכן", ועל מה סמך יתדותיו, מדוע נוטה דעתו לומר שכן..."

זיכרון סלקטיבי

"דבר ידוע בקרב באי ביתו של מרן זצ"ל, שרבינו היה מתפלל שלוש פעמים ביום לשכוח את כל מה שאינו שייך לתורה וללימוד התורה. במשך היום הוא היה שומע סיפורים ושאלות בעניינים גשמיים, והוא חשש שכל המידע הזה יתפוס מקום בראש שלו, וחלילה וחס יפגע ביכולת שלו להכיל ולזכור דברי תורה. לכן

והוא רק יחתום עליו. ואכן ישבתי וכתבתי מכתב תוך שדקדקתי מאוד בניסוח שיהיה כזה נוסח שהרב יסכים לחתום עליו. "הגשתי את המכתב למרן שקרא את כולו ומאוד מצא חן בעיניו הניסוח. הוא ביקש עט כדי לחתום על המכתב אבל אז צדה עינו את התאריך. היה כתוב שם יום שני בתאריך כך וכך... אבל כשהגשתי את המכתב היה זה אחרי השקיעה... אמר לי מרן: "עכשיו כבר יום שלישי... אני לא יכול לחתום על מכתב שמכיל דבר שקר. צריך לתקן את התאריך ולאחר מכן אחתום עליו". אין צורך לומר שבמכתב מסוג זה התאריך אינו משנה דבר ואין בו כל צורך, ובכל זאת מרן לא רצה לחתום על מכתב שכולל פרט שאינו נכון עובדתית.

"בהזדמנות אחרת באתי למרן ושאלתי אותו שאלה קשה. מאחר ואני גר מול שוק 'מחנה יהודה' בירושלים, והיתה תקופה שהיו שם כמה וכמה פיגועים קטלניים מאוד, כשבכל פעם הפיצוצים הרעידו את ביתי, הגעתי למרן ושאלתי אם שוק 'מחנה יהודה' נחשב למקום סכנה כי כבר היו בו מיליון פיגועים ומי יודע מתי יהיה חלילה הפיגוע הבא... מרן עצר אותי ואמר לי "לא מיליון! היו פיגועים...". לגופו של עניין הוא הכריע שאין זה נחשב למקום סכנה ואין מניעה להמשיך ולגור בקרבת מקום.

לבד בין הגויים

שאלנו את הרב טיגר שאלה מאוד מעניינת: מצד אחד מרן הגר"ח היה גדול המתמידים וכולם יודעים כמה הוא היה שקוע בלימוד בכל רגע נתון, ומאידך שומעים הרבה מאוד סיפורים שסיפר ששמע מאביו זצ"ל או מדודו החזון איש זצ"ל ועוד, ואיך הדברים מסתדרים יחד.

"הסיפורים היו תמיד באים בהקשר מסוים", מספר הרב טיגר. "הרב היה מספר אותם בקצרה ולפי הצורך, לא סתם סיפור לשם סיפור. ברוב המקרים היו אלו סיפורים שיש בהם מוסר השכל, והרב רצה שהציבור יכיר אותם בשביל המוסר השכל שלומדים מהם, ולפעמים הוא ענה לשואלים באותו עניין כדי להראות להם שהשאלה שהם שאלו כבר נשאלה וכבר התמודדו איתה גדולי ישראל בעבר.

"כך למשל נכנסתי אליו פעם עם חבר שלי שבפיו היתה שאלה מאוד קשה. הוא התגורר בדירה קטנה והיה לו בית עם ילדים ב"ה. מלבד הבעיה של הצפיפות, הוא גם התמודד עם קושי נוסף שכל השכנים בבניין לא היו מאותו המגזר, ולילדים לא היה כל כך עם מי לשחק. שאלתו של האיש היתה אם לעבור למקום אחר שגם יהיה יותר מרווח וגם יהיו לילדים חברים שיכולו לשחק איתם.

"הרב ענה לו קודם כל את התשובה הרגילה שלו שדירה קטנה זה לא חיסרון. אדרבה, זה טוב לילדים לגדול בבית קטן, כך היתה דעתו. לגבי העניין שלילדים אין עם מי לשחק אמר מרן שכשהוא היה ילד הם גרו בחוץ לארץ, בעיר פינסק שבבלארוס, וכל השכנים מסביב היו גויים: "גם לי לא היה עם מי לשחק, אז שיחקתי עם אחותי", סיפר מרן, ובכך פתר לשואל את שאלתו, "אפשר להישאר בדירה הקטנה שהיא בריאה יותר לילדים, והם יכולים לשחק אלו עם אלו...".

אותו יהודי התחתן למעלה מ-15 שנה קודם לכן, כשמרן הסטייפלער הקדוש עוד היה בחיים. ביום החופה הוא הלך לביתו של הסטייפלער וביקש להיכנס כדי לקבל את ברכתו. נתנו לו להיכנס אבל הוא היה צריך לכתוב את הבקשה שלו על גבי דף באותיות גדולות, כי שמיעתו של הסטייפלער כידוע היתה כבדה מאוד, והיו צריכים לכתוב לו פתקים. מאותה סיבה שהיה כבד שמיעה, הסטייפלער גם היה משיב בקול רם, כמעט בצעקה.

"לקח החתן דף ורשם עליו: "אני מתחתן היום ואני מבקש ברכה". הוא נעמד בתור לקבל את הברכה, ולפניו נכנס אדם שכתב "אני חולה וזקוק לרפואה".

הסטייפלער ראה את הדף של האיש החולה ובירך אותו בצעקה: "שתהיה לך רפואה שלמה". היהודי שמח לשמוע את הברכה, סב לאחוריו ויצא מהחדר בעוד החתן דגן מגיש לו את הדף שלו. הסטייפלער מסתכל על הדף ומשיב לו בצעקה: "שתהיה לך רפואה שלמה!".

"החתן חשב שהסטייפלער בטח התבלבל ואולי לא שם לב שזה מישהו אחר עם בקשה אחרת. הוא הצביע על הכתוב בדף וצעק בקול: "אני לא חולה, אני חתן שמתחתן היום!!!". אבל הסטייפלער הקדוש משיב לו שוב ושוב: "שתהיה לך רפואה שלמה".

"סב החתן על עקבותיו ויצא מהחדר כשהוא מבולבל. בראשו עברה מחשבה שאולי מחמת זקנתו המופלגת, מרן הסטייפלער מתבלבל ואינו משיב כעניין. שבועות אחדים לאחר מכן ניצחו אראלים את המצוקים ומרן הסטייפלער עלה לשיבה של מעלה.

"עברו שנים רבות", כך מספר האיש שיושב על ידי בספסל בגן השעשועים, "ולא נפקדנו בילדים. במשך כל השנים ניקרה במוחי המחשבה על אותו ביקור מוזר שהיה אצל הסטייפלער ביום חתונתי, והאפשרות שאולי זה קשור לזה שאין לי ילדים...".

"ביום מן הימים שוחחתי על כך עם ידיד, והוא אמר לי בנחרצות: "אתה חייב לגשת לבנו רבי חיים קנייבסקי, ולספר לו את הסיפור".

"יהודי שמצפה לילדים כמובן יעשה כל דבר אפשרי, והוא אכן נסע לבני ברק, המתין בתור ונכנס למרן הגר"ח זצ"ל כשבפיו סיפור המעשה וכן העובדה שעד כה לא זכו הוא ורעייתו להיפקד בזרע של קיימא.

"שמע רבינו הגר"ח את הסיפור, התרגש, דפק בידו על הסטנדר בחוזקה ואמר: "אם אבא שלי אמר שתהיה לך רפואה שלמה, בוודאי תהיה לך רפואה שלמה".

"היהודי הצביע על אחד הילדים ששיחקו בגן השעשועים לצד בני ואמר לי: "אתה רואה את הילד החמוד הזה? הילד הזה הוא פרי ברכתם של מרן הסטייפלער ובנו מרן הגר"ח...".

פרח לו איש האמת

"מרן זצ"ל היה מאוד מאוד מקפיד שכל דבריו ודברי סובביו יהיו אמת וצדק, בלי גוזמאות ובלי שינוי מהאמת.

"פעם ביקשתי ממנו שיכתוב לי מכתב עם המלצה על איזה עניין, והוא הסכים אבל ביקש שאני עצמי אנסח את המכתב ואביא לו

ואז, המשיך הגר"י זילברשטיין בהספדו הנסער, עלתה השאלה, איך ממשיכים הלאה? רבי נסים זצ"ל זכה לרוח-הקודש שתפיעם את ליבו ורוחו, אבל אנחנו? כיצד נוכל להמשיך הלאה? המרא דאתרא גילה שהציג את השאלה לפני גיסו מרן הגר"ח קניבסקי (שליט"א) זיע"א, ושאל מה היא העצה הטובה שנוכל להמשיך

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על השאלה ששאל את מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א איך ממשיכים הלאה

מאת: הרב משה מיכאל צורן שליט"א

נספר כאן על משפט מרטיט ששמענו בהספד על מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל, שנערך ברמת אלחנן.

רק מי שעמד בסמוך לשלושת הרבנים, ושמע את הדברים שאמר הגאון רבי יצחק זילברשטיין, באוזני הגאונים רבי מסעוד בן-שמעון ורבי יהודא סילמן - יכול היה לחוש את עוצמת ההפסד, וההספד, שנוצר בעולמנו בפטירתו של מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל

לאחר שהמרא דאתרא שליט"א סיים את הספדו, ירד מן הבימה כשהוא עטוף בטלית, וניגש אל שני הרבנים, ואמר בקול רוטט: 'אין ברירה, חייבים להמשיך, והשי"ת ייתן לנו את הכוח ואת היכולת להוסיף ולעשות פְּעֻלִים לכבודו!'

ובמילים אחרות: נכון שמרן רבי נסים כבר איננו איתנו, ויותר לא נוכל לגשת אליו ולהציג את השאלות הקשות, אבל - הוסיף ואמר רבינו המרא דאתרא - אנחנו חייבים ללכת הלאה, להתמיד בעבודת הקודש, ולא לחדול ולא לקטוע חלילה את מה שהיה עד היום.

את המשפטים הנרגשים הללו אמר הרב שליט"א לאחר שבמהלך ההספד הציג כמה שאלות קשות וסבוכות במיוחד שרק פוסק בדרגתו של מרן הגר"נ זצ"ל - וברוח-הקודש שהיתה עימו - יכול היה לפסוק בהן בצורה נחרצת.

'אלמלא רוח-הקודש שהיתה בבית מדרשו, אי אפשר היה להבין כיצד אפשר להחליט מה לעשות במקרים הללו', אמר הרב, בהביאו את הדוגמאות לפני הקהל הרב.

ואז, המשיך הגר"י זילברשטיין בהספדו הנסער, כמו מאליה עלתה השאלה, איך ממשיכים הלאה? רבי נסים זצ"ל זכה לרוח-הקודש שתפיעם את ליבו ורוחו, אבל אנחנו? כיצד נוכל להמשיך הלאה?

המרא דאתרא גילה שהציג את השאלה לפני גיסו מרן הגר"ח קניבסקי (שליט"א) זצ"ל ושאל מה היא העצה הטובה שנוכל להמשיך ולטפס במעלות-הדרך הנפתלת, הממתינה לנו בשאלות המתחדשות-ובאות לפני הרבנים בדור זה?

הלא בכל יום שעובר, השאלות לא הופכות להיות קלות יותר... אדרבה ואדרבה; נפתולי-מסילותיו של הדור בו אנחנו חיים, מביאות אל פוסקי ההלכה שאלות שלא נשאלו כלל בדורות שלפנינו! ואם

כן, אנה אנחנו באים ללא "ר' נסים" הגדול, שהיה עבורנו כמו הכותל-המערבי, שבפניו הצגנו את כל הלבטים ההלכתיים? את השאלה הזו, אמר הגר"י זילברשטיין, הצגתי בפני גיסו מרן (שליט"א) שהשיב לי במסר חד-כתער: 'אפשר להתפלל על כך לפני בורא-עולם!'

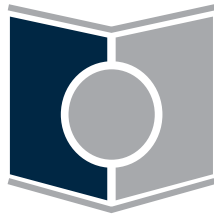
כך, במשפט קצר ותמציתי, סלל הגר"ח את הדרך. להתפלל, להתפלל, להתפלל לפני השי"ת, שיאיר את עינינו ויִישֵׁר את נתיבותינו, ואז נזכה לדברים הגדולים ביותר.

ואגב, בתשובתו של מרן הגר"ח טמון מְסָר מעודד ומפיח-חיים לכל מר-נפש באשר-הוא. שהרי כל אחד מאתנו נקלע מדי-פעם בחייו למצב שבו לכאורה אין לו מקום לזוז ימינה ושמאלה. הוא מרגיש את עצמו נתון, בצורה זו או אחרת, בבית כלא. בבדידות.

אם זה בגלל מחלה קשה, אם זה בשל בעיות חינוכיות הפוקדות את ביתו, או מועקות כלכליות, וכמובן - שידוכים שאינם זזים, או כל סבל אחר. ואז, והוא נאבק עם סבלו, ולכאורה - מבלי יכולת להיחלץ ממנו בכוחות עצמו, כי אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים.

ובתוך המערה הזו, בחושך התת-קרקעי, כשלכאורה אין מכיר אין דורש, נפשו במסגר, סגור ומסוגר בכאבו וסבלו באין מוצא ומפלט - זו בדיוק העת לשלוף את עצתו הנ"ל של מרן הגר"ח קניבסקי, שהשיב לרבנו המרא דאתרא:

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

שקעה חמה

עטופי אבל שבר ויגון בחשוך אורו של עולם
יתמות וקדרות בכל קהילות ישראל בהכבות זוהרם ואורם
דמעה נהי בכי וקינה בכל רחובות קריה
בנסוע מאתנו ארון הקודש ויעל בסער השמימה
רוח אפינו קדוש ה' אשר אמרנו בצילו נלך
ארון הברית שהלך לפני המחנה באש שלהבת תורתו
לפיד מסורת התורה הודה זיוה והדרה כדורות ראשונים
עטרת ראש נזר תפארת ישראל
מרנא איש אלוקים קדוש הוא

רבי **שמריהו יוסף חיים קניבסקי** זצוק"ל

שזכינו לאורו הכונתו ועידודו בכל עת וזמן
ואף הראה לנו חביבות גדולה בהשתתפותו באחרונה
במעמד סיום 'הדף היומי בהלכה'

הנהלת 'דרשו' העולמית

בשם רבנן ותלמידיהון אלפי רבבות משתתפי תכניות דרשו ברחבי העולם

שמעתי מהרבנית ע"ה שאחר זמן שוב היה ספק לרבינו בדיני חגב, ונצטער שבפעם הראשונה לא הסתכל גם על פרט זה, ושוב הגיע חגב פעם שניה. ובשנת תשע"ב כשעסקו בשיפוצים בתוך דירת רבינו, הלך רבינו לבדוק אם שברו איזה קיר, ושאלוהו מדוע בודק דווקא קיר זה, ואמר שעל קיר זה הגיע החגב, ורוצה שישאר כמות שהוא זכר לחסד ה' שעשה עמו

מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א על 'הלואי שאזכה ללמוד תורה לשמה' ועל הסייעתא דשמיא שצריך בכתיבת ספרים

טוב כזה ראוי שישתדך עם אחותו. ופעם אמרו לרבינו על מה שזכה שנתקבלו ספריו בכלל ישראל, שכנראה זה מסגולת רבי מאיר שאמר שכל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה, ואמר רבינו "הלואי שאזכה ללמוד תורה לשמה" (רמש"ג).

מכתבים - בקצרה, וספרים - בארוכה

פעם ביאר רבינו מדוע למכתבים עונה בקצרה, ואילו בספרים מאריך יותר, משום שבמכתב השואל מונח בענין שכותב, ולכך מסתפק בתשובה קצרה כיון שיבין גם בקצרה, אבל בספרים הוא מאריך יותר כדי שיבינו הענין כדבעי.

והוסיף רבינו שכמה פעמים אחר ההדפסה (בעיקר דיבר על ה"דרך אמונה") נתבונן בדעתו שהיה צריך להרחיב ולבאר הענין יותר, אך כיון שכבר נדפס נשאר כך.

ובהזדמנות אחרת אמר אחד לרבינו שהדבר מבהיל איך שהספר "דרך אמונה" נתקבל בכלל ישראל, וכמדומה לו שמימות הגר"א

אמר רבינו שלעתיד לבוא יקראו לאדם על שם ספרו ואם חיבר כמה ספרים יקראו לו על שם ספרו הראשון [ופעם אמר שיקראו לו על שם הספר הכי טוב שחיבר], ומי שלא חיבר שום חיבור אמר רבינו בבדיחותא שלא יקראו לו...

אמר רבינו: מי שכותב מחברת יתכן שיכתוב חוברת, ומי שכותב חוברת, יתכן שיכתוב ספר, אבל מי שלא כותב כלל - לא יהיה בידו כלום!

כדי שספר יתקבל בכלל ישראל צריך סייעתא דשמיא מיוחדת

שח רבינו: כדי שספר יתקבל בכלל ישראל צריך סייעתא דשמיא מיוחדת, אנשים חושבים שהדבר תלוי אם לשון הספר קשה או קלה, אבל אין זה נכון, והראיה שספר "חזון איש" הוא ספר קשה מאד, ואעפ"כ כולם מעינים ומתייגעים בו. וכן ה"פרי מגדים" הוא ספר כל כך קשה, ואעפ"כ לומדים אותו, ללמדך שהכל תלוי בסייעתא דשמיא.

ופעם סיפר רבינו בהתפעלות שמספרים על בעל ה"קיצור שולחן ערוך" שזכה שעוד בחייו הדפיסו את ספרו י"ח פעמים, והוא ספר שנתקבל מאד בכלל ישראל (רמש"ג).

ופעם אחרת אמר רבינו שכדי שספר יתקבל בכלל ישראל צריך שלמחבר תהיה זכות מיוחדת, ושאלוהו איזו זכות, והשיבו רבינו "דבר זה יודע כל אחד בעצמו" - סתם ולא פירש (רמש"ג).

ובהזדמנות אחרת אמר רבינו שלאביו זצ"ל היתה סייעתא דשמיא מיוחדת שספריו "קהלות יעקב" נתקבלו בכלל ישראל, והוסיף רבינו דאצל אביו היה עוד ענין שהספרים היו ג"כ השדכן שלו, שע"י שהחזו"א ראה את הספר "שערי תבונה" ונתפעל מהדברים יצא לברר על המחבר, וכשנודע לו שהוא עדיין בחור גמר בדעתו שבחור

לא נתחבר ספר כזה, והתחיל רבינו לצחוק ואמר לו מהיכן הנך יודע, והוסיף בענוותנותו שהטעם שאנשים מעיינים בזה בגלל המראי מקומות שמביא, אבל כמה עמרצות שיש בספר אינם יודעים... (רמז"ג).

"ישיחו בי יושבי שער"

אמרו לרבינו [בשנת השמיטה] שעכשיו ב"ה הרבה לומדים "דרך אמונה" על שביעית, וכן עכשיו הרבה קונים את זה, ואמר רבינו שב"ה נתקיים בו "ישיחו בי יושבי שער".

אמר רבינו: בדוק ומנוסה - ספר טוב מתקבל, ואינו צריך לשום פעולה כדי להפיץ אותו, ואילו לספר שאינו טוב לא יועיל שום דבר.

המעשה המופלא בחגב

אמר רבינו שיש הנהגה מיוחדת בלומדי התורה שמסייעים להם משמים ללימודם, ולדוגמא סיפר שכשעסק בחיבור קונטרס "קרני חגבים" נצרך לראות חגב, ובדיוק באותו זמן נזדמן חגב בביתו, וראה מה שהיה צריך. ושאלתי לרבינו מהיכן ידע שזה חגב, והשיב לפי הסימנים.

והוסיף רבינו שבהגהות מיימוניות פ"א ממאכלות אסורות אות מ' כתב "וכשהיה עוסק ר"י בעופות בא קו"ץ אחד על ישיבתו ומצאוהו קורקבנו נקלף וכו'", ע"ש.

עוד שמעתי מהגאון רבי עמוס טבצ'ניק שלאחר שסיים רבינו לכתוב בענייני חגבים, שאלו למורה בטבע, ואמרה דלא כך נראה החגב, והיה לו מכך עגמת נפש רבה. ואז בדיוק הגיע החגב וראה שאכן נראה כפי שכתב, ושמוח על כך רבינו והלך מיד לספר זה לאביו, והתפעל מכך אביו עד מאד.

ושמעתי מהרבנית ע"ה שאחר זמן שוב היה ספק לרבינו בדיני חגב, ונצטער שבפעם הראשונה לא הסתכל גם על פרט זה, ושוב הגיע חגב פעם שניה.

אמר רבינו שיש הנהגה מיוחדת בלומדי התורה שמסייעים להם משמים ללימודם, ולדוגמא סיפר שכשעסק בחיבור קונטרס "קרני חגבים" נצרך לראות חגב, ובדיוק באותו זמן נזדמן חגב בביתו, וראה מה שהיה צריך

ובשנת תשע"ב כשעסקו בשינויים ושיפוצים בתוך דירת רבינו, הלך רבינו לבדוק אם שברו איזה קיר, ושאלוהו מדוע בודק דווקא קיר זה, ואמר שעל קיר זה הגיע החגב, ורוצה שישאר כמות שהוא זכר לחסד ה' שעשה עמו.

וכן בזמן שעסק בענין הציץ [בחיבורו "דרך חכמה" (ע"ש בהל' כלי המקדש רפ"ט בביה"ל)] בדברי התוס' בסוכה (ה' א') ד"ה ואל יוכיח, שסתם מצח הוי ב' אצבעות, ומתקשים בדברי התוס' שמצח הוי יותר מב' אצבעות וחשב ליישב שהרי כהן גדול כשר מבר מצוה, ואולי כוונת התוס' שסתם מצח ב' אצבעות ממת' שכשר להיות כהן גדול, ובדיוק נכנס אז בחור בר מצוה להתברך, ובדק וראה שאכן יש לו שיעור הנ"ל.

(מתוך הספר הספרים של רבינו)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

ביום השלושים לפטירתה של אמא, לאחר שעלינו על קברה ושבנו הביתה, נכנס אבא לחדר לימודו, התיישב ליד הסטנדר ושלח לקרוא לי. כשנכנסתי, פנה אלי אבא: "אני רוצה שתכתבי ספר על אמא!"

הרבנית ר. צביון בתו של מרן הגר"ח קניבסקי זיע"א:

על בית כגון זה של אבא ואמא אמרו חז"ל כי 'זכו, שכנה ביניהם'

בהסכמתו של אבא כללתי בספר פרקים על הוריו - סבא הסטייפלר זצ"ל וסבתא הרבנית קניבסקי ע"ה. מעט לאחר שהתחלתי בכתיבת הספר, נשבה ארון האלוקים ונפטר סבא הרב אלישיב זצ"ל שאבא ראה בו גדול הדור ופוסק הדור. על פי הוראתו של אבא, כללתי דברים גם עליו ועל ביתו, וכן על הדורות שקדמו להם. זכיתי שאבא זיע"א (שליט"א) עבר על חלקים נרחבים מהספר ואישר את הכתוב.

חובה להדגיש את הדברים: אמא היתה עמוד החסד שבדור, אולם אבא קדם לכל. אמא חונכה וחינכה את עצמה כי תפקידו של האדם עלי חלד הוא לעשות רצון ה', ורצון ה' הוא בראש ובראשונה שהאשה תהיה עזר לבעלה.

אמא התמסרה לאבא באופן מוחלט להיות 'עזר כנגדו' ולסייע לו להגות בתורה יומם ולילה, בכל עת ובכל מצב, מבלי שדבר מה יטרדנו. תפקיד זה היה מרכז חייה, בו ראתה את עיקר חובתה בעולמה, ואת כל מהלך חייה בכל רגע של היממה כיוונה והתאימה למענו.

כל מעשיה של אמא כלפי אבא נעשו מתוך כבוד עצום ומתוך התבטלות ונאמנות ללא סיג לבעלה - אבא.

הכבוד שחלקה אמא לאבא הקיף את כל שעות היממה היא התעוררה השכם בבוקר כדי ליזכות לענות 'אמן' על ברכות השחר שלו, הכינה לו ארוחות מזינות וטריות מידי יום ביומו, ואפילו היתה

ביום השלושים לפטירתה של אמא, לאחר שעלינו על קברה ושבנו הביתה, נכנס אבא לחדר לימודו, התיישב ליד הסטנדר ושלח לקרוא לי.

כשנכנסתי, פנה אלי אבא: "אני רוצה שתכתבי ספר על אמא! מאות אנשים באו לנחם וסיפרו על אמא אלפי סיפורים. פרסומם יחזק את הציבור ויביא לזיכוי הרבים".

בקשתו של אבא נפלה עלי בהפתעה. מי אני שאעמוד בשער בת רבים ככותבת ספרים? לא הייתי סופרת מימי, ואיני רואה את עצמי כמתאימה לכך. בהמשך, לאחר שהופיעו על אמא מספר ספרים, וכן נודע לי על ספרים נוספים העומדים לצאת לאור, באתי לאבא ושאלתיו האם עדיין בקשתו בתוקפה. אבא השיב כי כל הספרים טובים ומועילים, אבל חשוב לו שאכתוב ספר מדויק ואמיתי שיהיה על פי הידוע במשפחתנו.

חזקה עלי מצוותו של אבא ליטול עלי את המשימה. קיימתי מצוות כיבוד אב יחד עם כיבוד אם והתחלתי.

לא קלה היתה המלאכה.

בראש ובראשונה עמד בפני הקושי הנפשי - להציג בפרהסיה ולעין כל את דמותה של אמא, שגילמה בכל מאודה את 'כבודה פנימה'. אמנם אין להכחיש כי אמא התפרסמה ברמה כלל-עולמית, אולם עובדה זו נכפתה עליה כחלק ממסירות נפשה למען כלל ישראל, אף על פי שמטבעה היתה נסה מכל פרסום. היאך אפעל בניגוד לרצונה?

כיוצא בדבר, כאשר באתי לראיין קרובי משפחה על דמויות שונות שעליהן מסופר בספר, נתקלתי בתגובת תימהון: הלוא האנשים הללו היו צנועים וענווים; וכי היו מסכימים שתולדותיהם יכתבו עלי ספר? התוכלי לעשות זאת ללא שנטלת את רשותם?

ברם אי אפשר להתעלם מהעובדה כי לדמותה של אמא ולפעליה הרבים לא היה אח ורע מזה דורות. חשוב היה לאבא כי דמותה תונצח על גבי ספר כתוב. לדעתו, צורך השעה וצורך הדור להנציח לדורות דמות מופלאה זו, למען ישמעו וילמדו ממידותיה וממעשיה הטובים. אין ספק, כשם שאמא הקריבה את חייה למען כלל ישראל, כך היתה מסכימה להקריב למענם גם את רצונה להימנע מכל פרסום.

כשהתארס אחד הנכדים וסעד עם כלתו על שולחנו של אבא בפעם הראשונה, שר אבא לכבודם את השיר "עוד ישמע" שוב ושוב. המסובים תמהו על כך, ואבא הסביר להם: "הלוא סבתא במטבח, ועדיין לא שמעה ששרנו"...

חמץ", הוסיף אבא, "דינה מדרבנן, ואילו לצער את סבתא, הרי זה איסור דאורייתא" ... אכן, אבא לא רצה שאמא תתאמץ בעבודות הבית, לפיכך היתה אמא מסתירה ממנו את היקף עבודותיה בבית, בפרט בערב פסח, שלא לצערנו... וככל הנראה משמים סייעו בידיה להצליח בהסתרה זו.

כשהתארס אחד הנכדים וסעד עם כלתו על שולחנו של אבא בפעם הראשונה, שר אבא לכבודם את השיר "עוד ישמע" שוב ושוב. המסובים תמהו על כך, ואבא הסביר להם: "הלוא סבתא במטבח, ועדיין לא שמעה ששרנו"...

מעניין לספר כי ההנהגה בבית אבא ואמא היתה למשל ודוגמה בפי רבים, עד כי חתנים שהיו מתמידים במיוחד, והיה חשש שמתוך שקיעותם המופלגת בתורה לא ידעו להתייחס לנשותיהם כראוי- נשלחו על ידי רבותיהם לביתם של אבא ואמא, להביט מן הצד בארוחות הצהריים או בארוחות הערב המשותפות שלהם, למען ידעו לנהוג בביתם כיאה וכיאות...

שותפות בכל

אמא היתה שותפה לאבא בהנהגת הבית גם בענייני הלכה, ואבא סמך עליה בענייני עצומות. תמיד היתה מבררת את כשרות המאכלים, וכל שאלה שהתעוררה, תמיד היתה בין הראשונים שידעו על כך. אם אמרה לו שמאכל מסוים כשר או שבמוצר מסוים אין חשש איסור, הוא קיבל את דבריה בלי פקפוק. בשאלות הלכתיות מסוימות, כגון בצליית כבד, אף הורה לאחרים לשמוע לאמא, באומרו כי את הנהגותיה קבלה מאמו, שקיבלה מהחזון איש. אכן, נכון לומר, כי על בית כגון זה של אבא ואמא אמרו חז"ל כי "זכו, שכינה ביניהם".

(קטעים מלוקטים מתוך הספר 'בית אמי')

הולכת לקנות בעבורו חפצים אישיים, כמו כובע או נעליים, כדי שלא יצטרך לצאת לחנות ולבטל את זמנו במדידות, וכל זאת על אף שהיתה טרודה בענייניהן של מאות הנשים שצבאו על דלתה. בערב, לפני שיצאה לשמחות ולאירועים שונים, היתה נוטלת את רשותו והקפידה לשוב לפני השעה אחת עשרה בלילה, אף עם האירוע היה עדיין בעיצומו. אמא שימשה את אבא בנאמנות מוחלטת. כאשר אבא קרא לה, היתה מפסיקה באחת את כל עיסוקיה, עוזבת את כל הנשים שעמדו לצדה, ואפילו באמצע השיחה, וממהרת אליו.

עם כל זאת לא הרגישה את עצמה מושלמת והקפידה ללמוד בספר 'ארחות צדיקים', באומרה כי הדבר מועיל להכנעה בפני הבעל.

זכה - עוזרתו

אשה חשובה סבבה אצל רבניות גדולות ומפורסמות ושאלתה בפיה: מהו תפקידה המרכזי של האשה? התשובות שנאמרו לאחר מחשבה, היו מגוונות והקיפו עניינים יסודיים בית היהודי. כאשר שאלה האשה את אמא שאלה זו, לא הרהרה אמא אפילו רגע קט, ומיד פרסה את משנתה החד-משמעית במילים קצרות:

"תפקידה של האשה להיות 'עוזר כנגדו'!"

'מכבדה יותר מגופו'

אף אבא מצידו כיבד את אמא מאוד. הוא היה מקפיד שלא להתחיל את ארוחותיו עד אשר הצטרפה אליו אמא. הוא הסביר כי אם לא ישמור עליה שתאכל - לא תאכל לעולם. הוא לא הלך לנוח בצהריים עד שבאה לנוח אף היא. פעם חשה אמא שלא בטוב ולא יכלה לקום ממיטתה. קצרה ידו של אבא מלעזור לה, ועל כן הביא את הסטנדר והתיישב ללמוד ליד מיטתה. כשנסעו לצפת ב'בין-הזמנים', אמרה אמא שהיא לא צריכה את ה'נופש', ואבא אמר שהוא נוסע בשבילה...

בשעה שערך את סיומי המסכתות, היה קורא לה או שולח לה יין. לפעמים טרח וירד את כל המדרגות, מחדר לימודו בקומה השנייה, כדי לשתף אותה בסיום. בהזדמנויות שונות היה רגיל לבקש את ברכתה, כגון: לפני אפיית מצות, בליל שבועות ועוד ועוד. בסעודות השבת תמיד ביקש את אישורה קודם שקידש וקודם ברכת המזון. אבא ביקש מאמא שתודיע לו קודם שהיא נוסעת מחוץ לעיר. כשיצאה לרכב שהמתין לה, היה מלווה אותה ארבע אמות ונשאר לעמוד עד אשר נעלם הרכב מן האופק.

אמא סרגה לאבא סוודר. אבא לבש את הסוודר שנים ארוכות כדי לכבד את אמא, ואף כשנקרע דאג תמיד שיתקנהו. "הסוודר שאמא סרגה", אמר, "מחמם יותר מכל בגד אחר". כיוצא בכך, אישה אחת חפצה לסייע לאמא ולהכין במקומה את ארוחתו של אבא. אבא התנגד - הוא רוצה לכבד את אמא באומרו כי רק מאכליה ערבים לחכו...

אחד הנכדים סייע לאבא לבדוק את החמץ. אבא הורה לו כי בבודקו את המגירות, יקפיד להחזיר כל חפץ למקומו: "בדיקת

בליל שבת בבית כנסת ברמת אלחנן אחרי מעריב, הגר"י זילברשטיין אומר לי מה שקרה אחרי שהלכתי. שיצאנו מהלימוד, הרבנית שאלה את מרן רבי חיים: נתת ברכה טובה לחנניה? הוא אמר לה: חנניה?! הוא לא היה פה... אמרתי לרב זילברשטיין, האם יתכן שמרן לא מכיר אותי?! הוא אמר לי: באמצע הלימוד הוא לא מבחין בכלום!

צרות סיפורים קטנים ומיוחדים על מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זיע"א

הגדלות הגדולה שראינו אצלו היא כמובן ללמוד וללמוד כל הזמן באו אנשים עם צרות שלהם, והוא עם כ"כ הרבה סבלנות לקבל אותם, איזה חסד שזה היה. תורה וגמ"ח. הוא היה בעל חסד ענק ביטל מזמנו לעזור לאנשים.

לא ראית את חנניה?

אשתך אתכם במשהו אישי. באתי אליו פעם כשאמי היתה חולה. נכנסתי והרבנית ע"ה בכניסה שאלה אותי מה קרה. אמרתי לה שאמא לא בריאה ואמרתי שאני רוצה ברכה. זה היה יום שישי ואמרה שכעת מרן עם החברותא יבלחט"א הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. אמרתי לה אני לא רוצה להפריע שהרבנית תבקש אה"כ, אמרה לי אתה לא מפריע, תיכנס. נכנסתי ביקשתי ומיד יצאתי. הרבנית שאלה אותי ביציאה: קיבלת ברכה טובה? אמרתי לה קיבלתי ברכה...

בליל שבת בבית כנסת ברמת אלחנן אחרי מעריב, הרב (הגר"י זילברשטיין) אומר לי מה שקרה אחרי שהלכתי. שיצאנו מהלימוד, הרבנית שאלה את מרן: נתת ברכה טובה לחנניה? הוא אמר לה: חנניה?! הוא לא היה פה... אמרתי לרב זילברשטיין, האם יתכן שמרן לא מכיר אותי?! הוא אמר לי: באמצע הלימוד הוא לא מבחין בכלום! והוסיף לספר לי, עשינו ברית לנכד לפני שנים ומרן הגר"ח שהיה

הרב יהושע לייבזון

יקח עוד זמן רב לעכל להפנים ולהבין את המתנה לה זכינו בדורנו בדמותו של מרן שר התורה זיע"א. ים הסיפורים ודברי החיזוק שנשמעו השבוע הוא כ"כ גדול שלפעמים קשה אפילו לבחור בין כל מה שנכתב על גדלותו של מרן שר התורה זיע"א. מתוך כל הדברים בחרתי להביא בפניכם כמה סיפורים קצרים שהובאו השבוע:

וכך סיפר הגאון רבי יוסף יקותיאל אפרתי שליט"א לשאלה מה כב' הרב שליט"א זוכר מהקשר בין רשכבה"ג מרן הגר"י ש לחתנו הגדול? "קשה כעת להתרכז ב'שעת חימום' לספר כל מה שראינו ושמענו לאורך השנים, אבל אני נזכר כעת בהפגנות השבת בפ"ת בתשמ"ו היה כינוס גדול לכבוד השבת בבית הכנסת הגדול שם ולגודל יקרותו של המרא דאתרא הגר"ב ש סלומון זצוק"ל באופן נדיר הגיע מרן הגר"י ש זצוק"ל להשתתף במעמד."

"כשיצאנו, אמר לי מרן זצוק"ל, שכבר היה פעם בפ"ת, מיד שאלתי אותו מתי? אמר לי שהוא נסע לראות את 'חיים' כשדברו את השידוך. היה זה באייר תשי"א. ואז סיפר לי, שאחרי שנפגש עמו בישיבה בפ"ת, משם נסע לבני ברק למרן החזו"א זצוק"ל. שאלתי: 'ומה היה שם?' אמר לי מרן: 'הוא אמר שהוא יהיה הרוגאטשובר של הדור'. ומרן זצוק"ל הסביר לי שהחזו"א התכוון עוד אז כשהיה בבחרותו. פוק חזי מאן גברא רבא דקא מסהיד עליה".

גם הרב חנניה צ'ולק שליט"א

תפס את ליבי בשני סיפורים קצרים:

"גדול הכאב מאד" פותח הרב חנניה צ'ולק את דבריו. "אנחנו נמצאים בשעה קשה, והאמת שאף אחד לא יכול להעריך, רק הקב"ה יודע את גדלותו האמיתי של מרן זצוק"ל. כולנו יתומים וממש יתומים, מי יורה דעה ומי יבין שמועה, מי יתפלל מי יברך, אבל אנחנו צריכים להתחזק ומה שאנחנו חייבים בגדר "כל המתעצל בהספדו של חכם" שעל כך כתוב בחז"ל דברים נוראים, אז לספר עליו מה שראיתי באופן אישי זה חלק מההספד.

פעם לויתי את החזו"א ברחוב, לפתע נעצר והתבטא: במקום שעומדים אנו עכשיו, בעבר כבר עברו כאן ודיברו בלימוד התורה. ואמר החזו"א שבמקום שעברו לומדי תורה ושוחחו או התפלפלו בלימוד התורה הקדושה אפשר להרגיש את קדושת המקום בחוש! וסיים הגר"ח זיע"א: שהחזון איש זכה להגיע לדרגה גבוהה זו ע"י יגיעה ועמל בלימוד התורה הקדושה

אמרות טהורות, הליכות והנהגות ממרן בעל החזו"א
כפי שסיפר מרן הגאון הגדול רבי חיים קנייבסקי זיע"א

מאת: הרב טוביה פריינד

סיפר רבי חיים קנייבסקי זיע"א "בעל מלאכה [פחה] אחד התגורר בשכנות סמוך ונראה לישיבה, ותמיד היה צועק ומתלונן שרעש לימוד התורה בישיבה, מפריע לו ביותר. סיפרתי על כך להחזו"א, ואמר לי החזו"א שהוא לא צודק. ומשום שאין שייך 'נזקי שכנים' בלימוד התורה. ואפילו אם לומדים בקול".

[וכן סיפר רבי יעקב שניידמן זצ"ל שפעם ששכנים באו להתאונן שרעש לימוד הישיבה מפריע להם, וסיפר על כך למרן ה'חזון איש', הגיב ואמר לו: תאמר להם 'בוא יום שבכל בנין שני בבני-ברק יהי ישיבה או ביהכ"נ].

הרגיש בקדושת התורה

עוד סיפר: "פעם לויתי את החזו"א ברחוב [בסוף רחוב חזו"א, ליד בית העלמין], לפתע נעצר והתבטא: במקום שעומדים אנו עכשיו, בעבר כבר עברו כאן ודיברו בלימוד התורה. ואמר החזו"א שבמקום שעברו לומדי תורה ושוחחו או התפלפלו בלימוד התורה הקדושה אפשר להרגיש את קדושת המקום בחוש! וסיים הגר"ח זיע"א: שהחזון איש זכה להגיע לדרגה גבוהה זו ע"י יגיעה ועמל בלימוד התורה הקדושה.

להיות שומר של החזו"א

סיפר הגר"ח זיע"א, שהוא עצמו היה 'שומר' לחזו"א בליל שבת קודש שהיה לומד לאור הנר בהיותו קטן קודם שהגיע לגיל המצוות. וכן סיפרה לו אמו שהייתה 'שומר' לחזו"א כשהייתה קטנה. וסיפרה שפעם אחת ראתה שכאילו החזו"א הולך להטות את הנר, ולא ידעה מה לעשות, ופחדה לומר לו שאסור. ולאחר מכן אמר החזו"א שהיא כבר פסולה מלהיות שומר. ואמר שהיה בכוונה נוהג לבדוק את ה'שומרים', שלו באופן זה, שמשים עצמו כאילו רוצה להטות, כדי לראות אם השומר יזכיר לו.

והוסיף הגר"ח שמקור לדבר שקטן נאמן להיות שומר, מהמובא בשו"ע יו"ד סי' קכ"ז ס"ג ברמ"א שכתב בתו"ד "קטן אין לו דין עד להיות נאמן באיסורין (ריב"ש סימן רמ"ה); מ"מ בקטן חריף ובקי

בדבר, ואיכא רגלים לדבריו, יש להחמיר אם מעיד על דבר איסור (רשב"א סימן כ"ד). ואם מעיד על איסור דרבנן להקל, ולא אתחזק איסורא, כגון בדיקת חמץ, נאמן, דהימנוהו רבנן בדרבנן". והוסיף הגר"ח זיע"א שמבואר בשו"ע דקטן מצי להיות 'שומר' לענין יין נסך.

מסכת דרך ארץ

"פעם כשהייתי ילד קטן נסעתי עם החזו"א לירושלים וכשהייתי בדרך ברחוב רצה לקנות תירס ולאכול. אמר לי החזו"א את הגמרא בקידושין דף מ' ע"ב 'האוכל בשוק הרי זה דומה לכלב'. והיה בכך משום הוראה שגם קטן יש לו להזהר בכך..."

כיבוד אם

החזו"א היה מכבד את אמו בכל מאודו, ומדי יום ביומו היה הולך לבקר אותה. אירע פעם שאמו חשה שלא בטוב ואחד מבני המשפחה הודיע על כך לחזו"א. ברגע ששמע החזו"א את השמועה החל בריצה במהירות מופלאה לקראת אמו לבקרה ולהשתדל ברפואתה להיטיב את מצבה והרגשתה.

מאחר שאביו הגאון בעל ה'קהילות יעקב' זצ"ל נהג כן, אבל לא נהג כן בתור נדר, לכך כשהחזו"א ביקש ממנו שידליק, ולא ידע שהוא נוהג בזה כמנהג אביו, מאחר שביקש ממנו במפורש, יש להדליק.

תשובה 'כוללת'

סיפר הגר"ח: קרוב משפחתי מצד רעייתי, רצה שאשאל להחזו"א אם להמשיך לגור ב-ם או אולי כדאי לעבור לגור בב"ב החזו"א השיב לי שמסתמא הוא רוצה להתקבל בכולל. תגיד לו שישאר לגור ב-ם וממילא לא נקבל אותו לכולל. הוסיף הגר"ח: אני תמהתי מאוד על תשובתו של החזו"א, שהלה לא רמז כלל כי רוצה לבוא ללמוד ולהתקבל בכולל. חזרתי והשבתי לו את תשובת החזו"א שאמר שתמשיך לגור ב-ם. מיד הגיב לי אותו שואל: אוי כמה חבל שכך ענה, רציתי לנסות להתקבל בכולל...

בית הגר"ח מבריסק

קשר מיוחד היה בין הגאון רבי חיים מבריסק ורבינו בעל החזון איש, וכה סיפר הגר"ח קנייבסקי זיע"א את ששמע מדודו החזו"א: השעון שהיה תלוי בביתו של הגר"ח לא היה מדויק, וכל פעם חישוב הגר"ח מבריסק את ההפרש בכדי לחשב ולדעת את השעה הנכונה. יום אחד ביקרו אצלו החזו"א ואחיו רבי משה קרליץ ז"ל, נענה הגר"ח מבריסק ואמר להם לבטח הינכם מתפללים מדוע אינו מסדר ומדייק את השעון. והשיב לו רבי משה אחיו של החזו"א שבאמת כיון שבגאונותו אין בזה שום טרחה לחשב את השעה לכן אין לטרוח לסדר את השעון. וכשיצאו נהנה החזו"א לעומתו ואמר שהסיבה האמיתית שאינו מכוון את השעה, כיון שלהגר"ח מבריסק חס על רגע, ולא היה זמן מיותר לסדר ולכוון את השעון לכן העדיף כל פעם לחשב את השעה לפי השעון המפגר בכמה שעות.

כפתור ופרח

מעשה באחד מבאי בית הגר"ח קנייבסקי זיע"א שלאחר סעודת שבת שאל את הגר"ח, שיש בתחתית חולצתו כפתור תפור במיוחד, כדי שאם יפול אחד הכפתורים ישמש כפתור רזרבה להחלפה. וכידוע שהחזו"א החמיר בהוצאה בדבר שהוא אינו חלק מהמלבוש, רבינו שמע את השאלה, קרא לרבנית וביקש ממנה חולצה שלו כדי לתת להנ"ל ללבוש ולהחליף כותנתו עד לאחר שבת.

(מתוך 'נועם שיח' המודיע)

עוד סיפר על אפיית המצות בחבורתו של דודו החזו"א: "בילדותי הגענו יחד עם החזו"א לאפיית המצות, שאלתי את החזו"א מה אני אעשה בעסק אפיית המצות? ענה לי: אתה תצעק כל הזמן ליד הפועלים 'לשם מצות מצוה'..."

הגר"ח זיע"א, היה מביא כל שנה להגר"ר ראובן כץ זצ"ל אב"ד פתח תקוה מהמצות שנאפו ע"י החזו"א. בשנה לאחר פטירת החזו"א המשיך והביא לו מצות, שאל להגר"ח, האם עתה המצות הם ג"כ מהודרות כפי שהיו בחיי החזו"א? השיב לו הגר"ח: עכשיו המצות הם יותר מהודרות, כי החזו"א עם כח ההכרעה שלו גם היה מיקל לנו, עכשיו כשהחזו"א איננו עמנו הננו מחמירים בכל ספק קל. עוד סיפר על אפיית המצות בחבורתו של דודו החזו"א: "בילדותי הגענו יחד עם החזו"א לאפיית המצות, שאלתי את החזו"א מה אני אעשה בעסק אפיית המצות? ענה לי: אתה תצעק כל הזמן ליד הפועלים 'לשם מצות מצוה'..."

שמירת יו"ט שני

הגר"ח היה פעם בבית החזו"א ביו"ט שני, והחזו"א ביקש ממנו שידליק האור עבורו, משום שהחזו"א היה מחמיר לעצמו לאסור מלאכה ביו"ט שני. והדליק הגר"ח את האור בשבילו. והוסיף שהטעם שהדליק [אף שגם הוא שומר בצנעה יו"ט שני] כי זה היה - כיבוד גדול הדור - לאחר שביקש ממנו במפורש, הרי שזה מצוה דאורייתא, ואילו יו"ט שני דרבנן. והוסיף והסביר הגר"ח, שהוא עצמו נוהג בשמירת יו"ט שני בצנעה

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

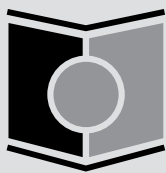
סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

Dirshu
 דרשו ד' ועוזו
 קרן עולמית לחינוך
 ועידוד לימוד התורה

ברוכים הבאים בשם ה'

ארגון 'דרשו' מקדם בברכה את
אלפי הנבחנים לרגל השתתפותם

במבחן הראשון
במחזור זה, בתכנית
'דף היומי בהלכה'

שיתקיים אי"ה השבוע
פרשת שמיני
בימים חמישי ושישי
במאות מוקדי המבחן של
'דרשו' בכל רחבי הארץ

לקבלת רשימת המוקדים המלאה:

ניתן לראות בעמודות 'נדריים פלוס'

או לשמוע בקו התוכן של 'דרשו'

077-2222-666 שלוחה 4 < 5

להצטרפות 'דרשו' 02-5609000

איך נראה מבחן 'דף היומי' בהלכה' של דרשו

לנוכח הפניות והשאלות הרבות המתקבלות ב'דרשו' עם תחילת מחזור חדש בלימוד 'דף היומי בהלכה', מצד אלפי נבחנים חדשים שזאת הפעם הראשונה שהם צפויים להיבחן ב'דרשו', אנו מביאים בפניכם הסבר מפורט ומומחש, שייסייע לכם לגשת למבחן בקלות רבה יותר

איך נקבע הציון?
במקביל להכנת השאלות למבחן מכינים כותבי השאלות גם לוח ציונים, וקובעים כמה אחוז שווה כל תשובה. יש שאלות עם פרטים רבים ויש שאלות פשוטות יותר, וכמובן ששאלה מורכבת שווה יותר אחוזים בציון מתשובה פשוטה שיש בה רק פרט אחד.

האם אפשר להסתכל בתוך המשנ"ב?
המבחן בספרים סגורים, חל איסור מוחלט לשוחח עם אחרים בכל דרך שהיא וכן אין לעיין בשעת המבחן בסיכומים או באמצעי עזר אחרים.

המבחן כולל 30 שאלות
25 שאלות על דברי השו"ע וה'משנה ברורה' וחמש שאלות על ספרי 'החפץ חיים'. בנוסף ישנה שאלת רשות אחת.

כמה זמן ניתן למבחן
הזמנים משתנים בכל מקום מבחן אך באופן כללי נעים סביב שעתיים. עיינו בפרסומים ובדקו כמה זמן יש לכם במקום המבחן שלכם

בסדרים
לימוד של יותר מחצי שעה בתוך סדרי הלימוד נחשב כלימוד בתוך הסדרים

מס' קוד
אם עדיין לא נרשמתם במשרדי דרשו ואין ברשותכם קוד, גשו בבקשה לאחראי 'דרשו' במקום המבחן שלכם ובקשו ממנו טופס הרשמה לנבחן חדש, מלאו את הטופס והגישו אותו לאחראי בתום המבחן, את הקוד שלכם תקבלו לאחר כשבוע ימים.
התקשרו למוקד 'דרשו' 02-5609000 ולאחר מכן לחצו כוכבית, בהקשת מספר זהות תקבלו מענה אוטומטי עם מס' הקוד שלכם, שישימש אתכם לכל סוגי המבחנים של 'דרשו'.
אין צורך בקוד נפרד לכל מבחן, הקוד שלכם הינו כללי ומתאים לכל סוגי המבחנים

הציון
תוכלו לקבל מידע על הציון שלכם במוקד הציונים במספר 02-5609000 שלושה ימים בהקשת מספר זהות. הציונים מתפרסמים במוקד כשבוע וחצי לאחר עריכת המבחן כמובן כל נבחן יכול לראות את הציונים שלו על 24 המבחנים האחרונים, באמצעות מנשיר 'קהילות', או 'דרים פלוס' בכניסה לבתי הכנסת.

מבחן
המבחן נערך בסגנון 'מבחן אמריקאי' כשכלל שאלה ארבע תשובות אפשריות, ועל הנבחן לסמן את התשובה הנראית לו נכונה. שים לב! אפשר לסמן רק תשובה אחת שהיא נכונה (לעולם אין לסמן 2 תשובות) סימון של שתי תשובות יגרם לפסילת התשובה

מבחן
עשרות אלפים מסביב לעולם ישתתפו במבחן הראשון של 'דרשו' עם תחילת המחזור החדש בלימוד 'דף היומי בהלכה'

אופן מילוי המבחן
מבחן זה עובר בדיקה ממוחשבת

פרטים אישיים
הקפידו למלא את כל הפרטים בכתב גדול וקריא

מסלול א'
שו"ע ומשנ"ב. (ללא 'ביאור הלכה' ו'שער הציון') וספרי 'החפץ חיים'

מסלול ב'
מסלול נרחב - שו"ע ומשנ"ב, 'ביאור הלכה', 'שער הציון' וספרי 'החפץ חיים'

כך תוכלו לבדוק אם עיתתם נכונה
עם סיום המבחן גשו לאחראי למסירת המבחן ובקשו ממנו דף תשובות שנכתבו ע"י רבנים ת"ח, בעיונכם בדף התשובות תוכלו לקבל כיוון האם עיתתם נכונה על השאלות שלכם, כך תוכלו להעריך במשווער מה יהיה ציונכם.

לכן אנחנו עכשיו בלחץ. קודם כל אנחנו חייבים להיות מוכנים וכל אדם שמגיע להיבחן חייב לקבל טופס בחינה ושיהיה לו מקום לשבת ולהיבחן. חשוב לנו שכל נבחן יקבל את השירות הטוב והמכבד ביותר, כדי שהחוויה תהיה נעימה ושהוא ירצה לבוא ולהיבחן גם בחודש הבא

הרב אהרן כהן והרב שמעון דייטש מנהלי מחלקות ב'דרשו' מספרים על ההיערכות הגדולה לקראת המבחן הראשון במחזור השלישי של 'הדף היומי בהלכה' • מאחורי הקלעים של אחד מהפרויקטים החשובים של 'דרשו'

אליעזר (לייזר) רוט

משרדי 'דרשו' בירושלים כבר ידעו הרבה מאוד ימים של לחץ ועבודה אינטנסיבית. כמרכז הפעילות של ארגון ענק שמפעיל בו זמנית מסלולי לימוד ובחינה שונים, הוצאת ספרים ענקית, זרוע חיזוק אדירת ממדים 'אחינו' ועוד פעילויות כהנה וכהנה, העבודה האינטנסיבית והנמרצת אינה זרה למשרדים הללו.

מכאן יצאו לדרך מסעותיהם של גדולי ישראל לציונו של הכהן הגדול מאחיו רבינו החפץ חיים זיע"א, בשליחותם של רבבות נבחני 'הדף היומי בהלכה'. מכאן תוכננו ואורגנו מעמדי הסיום האדירים שהתקיימו בהיכלי 'ד אליהו', 'בנייני האומה' ו'ארנה', בסיומי הש"ס והמשנה ברורה. כאן נמצא הלב הפועל של המעצמה התורנית 'דרשו' השולחת זרועות מכאן לכעשרות מדינות הפזורות על פני חמש יבשות ברחבי תבל.

אבל למרות כל הניסיון שצברו העובדים כאן, קיימת אווירה של מתח באוויר: "אנחנו מתקרבים לאחד הפרויקטים הגדולים ביותר שארגן 'דרשו' מאז הקמתו, אולי אפילו הפרויקט הגדול מכולם", אומר הרב שמעון דייטש, האחראי על ניהול הפרויקטים המיוחדים ב'דרשו' לצד תפקידו השוטף כמנהל מחלקת קהל וקהילות בארגון. "המבחן הראשון של המחזור השלישי של 'הדף היומי בהלכה', זה לא 'עוד מבחן'. זה רגע חשוב מאוד בתולדות הארגון, רגע שאנחנו רושמים פעם בשבע שנים, ושהוא בעצם נקודת מבחן לכל כך הרבה פעילויות ויוזמות. לא רק הנבחנים עצמם עומדים למבחן, אלא גם הבוחנים והמפיקים והמדפיסים והאחראים, כולם נבחנים עכשיו, וב"ה עד כה הכל זורם בצורה מצויינת. אנחנו מתפללים מעומק הלב שהסייעתא דשמיא הזאת שמלווה את 'דרשו' מאז הקמתו ועד כה, תמשיך ותלווה אותנו גם להצלחתו של הפרויקט הזה, וגם בהמשך הדרך".

הנעלם הגדול

מנהל מחלקת 'הדף היומי בהלכה' הרב אהרן כהן מסביר: "דבר ברור הוא שהסיימים האדירים של 'הדף היומי בהלכה' שנערכו בהיכלי ארנה ובנייני האומה, בהשתתפות רבבות מעם ישראל ובראשות

מרנן ורבנן ארזי הלבנון אדירי התורה וגדולי החסידות שליט"א, הכו גלים ועוררו הד רחב בכל חלקי הציבור החרדי.

"אנחנו רואים ושומעים ומקבלים אינספור עדויות אודות שיעורים שנפתחו בכל פינה וחברותות שנסודו לרוב. המונים המונים לומדים 'דף היומי בהלכה' דבר יום ביומו מאז תחילתו של המחזור השלישי, מספר הלומדים הוכפל פי כמה וכמה.

"אבל יש נעלם גדול בכל הסיפור הזה", הוא מוסיף, "כמה יבואו להיבחן בפועל במקודי הבחינה של 'דרשו'???"

"אנחנו יודעים מהניסיון שרבים מהלומדים לא באים להיבחן. חלקם חושבים שזה מיותר ולא מבינים למה זה חשוב בכלל להגיע למבחן. אחרים חוששים להיבחן כי הם עוד נושאים טראומות מהילדות מה קרה אחרי שנכשלו במבחן... יש כאלו שלא מגיעים להיבחן פשוט כי השעה לא מתאימה להם ואין להם זמן להקדיש לעניין. כל אחד וסיבותיו שלו, אבל אנחנו יודעים שאחוז משמעותי מהלומדים לא נבחנים.

"לכן אנחנו עכשיו בלחץ. קודם כל אנחנו חייבים להיות מוכנים וכל אדם שמגיע להיבחן חייב לקבל טופס בחינה ושיהיה לו מקום לשבת ולהיבחן. חשוב לנו שכל נבחן יקבל את השירות הטוב והמכבד ביותר, כדי שהחוויה תהיה נעימה ושהוא ירצה לבוא ולהיבחן גם בחודש הבא. התועלת של המבחנים היא עצומה, מי שניסה להיבחן

מדובר באיסוף של חבילות מלמעלה מאלף נקודות ברחבי הארץ, שליח צריך להגיע לכל נקודה ולאסוף את המבחן. צריך לוודא שכל אחד מהאחרים יכינו את החבילה כנדרש ולא ישכחו לציין את הפרטים שצריך לציין

מירוץ כנגד השעון כדי לאסוף את כל המבחנים, להעביר אותם לבדיקה ולתת לכל נבחן ציון בהקדם האפשרי... כל זאת, תוך כדי היערכות אינטנסיבית לקראת המבחן השני שייערך חודש לאחר מכן בס"ד...

"מדובר בפרויקט לא פשוט בכלל", משלים הרב כהן את דבריו, "תחשוב על זה, מדובר באיסוף של חבילות מלמעלה מאלף נקודות ברחבי הארץ, שליח צריך להגיע לכל נקודה ולאסוף את המבחן. צריך לוודא שכל אחד מהאחרים יכינו את החבילה כנדרש ולא ישכחו לציין את הפרטים שצריך לציין. צריך לחלק בין המבחנים של 'הדף היומי בהלכה' והמבחנים של תוכניות הלימוד האחרות, ולאחר מכן צריך להעביר את זה לבדיקה".

"עד עכשיו המבחנים היו נבדקים אצלנו בארגון", מספר הרב דייטש, "היתה לנו תוכנה שפותחה במיוחד לשם כך על ידי אחד הבולטים בצוות המתכנתים של 'דרשו'. במשרדים שלנו היו מבצעים את סריקת המבחנים והתוכנה בדקה אותם באופן אוטומטי ונתנה ציון מתאים לכל נבחן. מכן הועברו הנתונים אל תוך המערכת שתרגמה אותם למלגות, כל נבחן בהתאם לגילו והקבוצה אליה הוא משתייך, מסלול הלימוד אם הוא נבחן עם 'ביאור הלכה' או בלי, ואם זאת הפעם הראשונה או השנייה שהוא נבחן על הסימנים הללו וכו' וכו'." "העניין הוא שעם המספרים הצפויים עכשיו, זה כבר בלתי אפשרי לעמוד בקצב. רק הסריקה לבד לוקחת המון המון זמן, והתוכנה לא תוכנתה לעמוד בכאלו כמויות גדולות בתוך זמן קצר כל כך.

"לשם כך הוצאנו מכרז בין כמה חברות חיצוניות, ואחת החברות שהגישה את ההצעה הטובה ביותר, היא זאת שתספק לנו את השירות. עשינו כמה וכמה סימולציות וב"ה החברה עמדה בהן בהצלחה מרובה. כעת מגיע רגע האמת ואנחנו מקווים שבסייעתא דשמיא לא רק שהחברה אכן תעמוד בלוח הזמנים, אלא שהיא גם

יודע עד כמה זה משמעותי וכמה זה עושה הבדל בלימוד עצמו, ולכן זה חשוב עד מאוד שלא נפספס אף נבחן, שכל מי שרוצה להיבחן יוכל להיבחן בקלות ועם יחס מכבד ומעריך.

"הבעיה היא שכשאתה לא יודע כמה יגיעו לכל מוקד בחינה, אתה לא יודע כמה מבחנים להכין מראש. לכן הדפסנו כמות עצומה של מבחנים, עשרות אלפי טפסים..., אנחנו חייבים שבכל אחד ואחד ממוקדי הבחינה יהיו מספיק בחינות, מה שאומר שצריך להחזיק כמות גדולה מאוד לפי ההערכות הכי אופטימיות של הפעילים במקום, אודות מספר הנבחנים שצפויים להגיע ולהשתתף...".

הרב כהן מתאר את העבודה שנעשתה סביב הדפסת המבחנים: כמובן שכדי לעמוד במספרים העצומים היינו צריכים לנקוט בצעדים מיוחדים. הרי לא מדובר רק במבחני 'הדף היומי בהלכה' - עליהם יש להוסיף את מבחני 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי ומבחני 'קנין חכמה' וכו', שגם להם צפוי ביקוש גבוה יותר לנוכח ריבוי הבאים בשערי מוקדי הבחינה של 'דרשו'.

"זה המקום לציין", הוא מדגיש, "שהמבחנים עברו רענון ושינוי. צורך ההגשה שלהם השתנתה, הטפסים יגיעו בעיצוב מושך ועדכני יותר, ואנחנו השתדלנו מאוד שהם יהיו נגישים וקלים למילוי יותר מכפי שהיו עד כה".

משטחים עמוסים

"למשרד הלוגיסטי של 'דרשו' שנמצא באזור התעשייה, הגיעו משטחים עמוסים במבחנים... כל משטח כזה שוקל כמה טונות, וצוות מורחב עמל על הליקוט והחלוקה לחבילות. לכל מוקד מבחן צריך לשלוח חבילה עם מספר טפסים שונה, צריך לתייג, למיין, לסדר, לבצע ספירה חוזרת, לוודא שלא שכחנו שום דבר, ולאחר מכן להעביר את החבילות למשלוחים מסודרים, עם מיון לפי ערים ושכונות. מדובר בפרויקט עצום, עם הרבה מאוד עובדים ושינוע ולוגיסטיקה".

הרב דייטש מוסיף: "החלק של השינוע גם הוא הופך מורכב יותר כשהמספרים גדלים. יש לנו אנשים קבועים שאנחנו עובדים איתם, אבל עכשיו כשהכמויות גדלו ומספר מוקדי הבחינה גדל והכפיל את עצמו, כמובן שצריך לגייס עובדים חדשים, להכשיר אותם תוך כדי עבודה ולדרוש מהם לעמוד בלוח הזמנים.

"בחסדי שמים, כל החבילות כבר הגיעו ליעד, וכל אחראי מוקדי המבחנים כבר יודעים כל אחד בדיוק מה מצופה ממנו. המבחנים יתקיימו בעז"ה כמתוכנן ביום חמישי אחה"צ במוקדי 'דרשו' בכולל, וביום שישי במוקדי הבחינה הגדולים של 'דרשו', כפי שמתפרסם ברשימות מוקדי המבחנים המסודרות".

היום שאחרי...

ובעוד המתח לקראת המבחן בעיצומו, הרב דייטש כבר עוסק במרץ רב ביום שאחרי המבחן: "במוצאי השבת הקרובה, מתחיל פרויקט חדש... פרויקט איסוף המבחנים והטיפול בהם. אם בימים חמישי ושישי יגיעו עשרות אלפים כדי להיבחן, במוצאי השבת מתחיל

והנה מתיישבים כולם ומגישים לשולחן מזונות ובקבוקי יין, ומרן ממשיך להזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... ומתחילים לעשות סיום והמסיים ואומר את ההדרן, ומרן ממשיך להזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... וכבר מוזגים יין ושותים לחיים... ומרן מזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... ומתחילים לשורר את שירי הסיום... ומרן עוד ושורה ועוד שורה וכולם מחכים...

'ואמנם באמת הוא מלאך הדר עם בני תמותה'

הרב בנימין בירנצווייג

זכיתי אני ועוד רבים מכלל ישראל לראות בחזיון הבלתי מצוי שהיה קורה ברחוב רשב"ם תמידים כסדרן, נכנסים עשרות אנשים לחדרו פנימה של מרן, והוא יושב בראש השולחן כשהוא שקוע בלימודו והמעטפה אשר בידו יורדת עוד שורה ועוד שורה... מחזה עוז חביון!!!! והנה מתיישבים כולם ומזיזים כסאות ומגישים לשולחן מזונות ומיני תרגימה בקבוקי יין כוסות וכל הנלווה, ומרן ממשיך להזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... והנה הזמן חולף... ומתחילים לעשות סיום והמסיים מקריא את מילות הסיום ואומר את ההדרן, ומסיימים... ומרן ממשיך להזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... וכבר מוזגים יין לכוסיות ושותים לחיים... ומרן מזיז את המעטפה עוד שורה ועוד שורה... ומתחילים לשורר את שירי הסיום... ומרן מזיז את המעטפה עוד ושורה ועוד ושורה ומעביר עמוד וממשיך... וכולם מחכים... ואז הוא מסיים! ומרים את עיני הבדולח הקדושות מהגמרא ומסתכל מסביבו ולא מבין על מה המהומה... ואז מסבירים לו שעשו כאן סיום...

שלא היה כ"כ מקובל בישיבות להגרר אחרי סיפורי מופתים וכוד', ושאלו האם באמת כך הם הדברים? וענה לו ר' איסר זלמן 'איני יודע אם יש לחזו"א רוח הקודש, אבל בודאי שיש בו 'סוד ה' ליראיו!!' ומהו הסוד של 'סוד ה' ליראיו?'

הגמרא בשבת עז, ב אומרת 'סודרא, סוד ה' ליראיו' ומסביר רש"י שם 'דרך החכמים לעטוף סודר'. ומה השייכות בין הסודר של החכמים לסוד ה' ליראיו?'

ונראה אולי שידוע שכל שאדם מתקדש בקדושת התורה הרי מתקיים אצלו התפשטות הגשמיות, וכולו רוחני, ידוע מהמעשה הנורא עם מרנא החזו"א שראה שני בחורים משיבת פוניבז' שישבו במרפסת ביתו ולמדו ומפעם לפעם דברו קצת דברים בטלים, ואז ניגש אליהם החזו"א ואמר להם כדברים האלו בלתי נתפס:

מתיקות התורה, כמה גדולה היא נעימות התורה, ואי אפשר להשיג את זה ולהגיע לזה רק אחר שקידה של שלוש וארבע שעות ברציפות בלא הפסק, בלי זה אי אפשר אפילו לצייר מהי הרוחניות הזו, וק"ו אחר חמש שעות כמה רוממות יש, איך אפשר למי שיש לו את האפשרות הזאת להפסיק את הרציפות ולהפסיד בידיים נועם כזה, כמו קדירה המתבשלת להוריד מן האש ליתן להתקרר ואחר כך להשיבה. המשיך החזו"א, ואחר שש שעות של לימוד שוכח

מחזה שמימי לא נתפס, יש שיגידו כח הריכוז! יש שיגידו שקיעות! אבל האמת היא קצת שונה האמת היא באמת שמיימית, ונגסה להבין קצת אולי נוכל לתפוס מקצת דמקצת מקצוות הנהגותיו. עוד בימי ילדותנו עלתה השאלה האם למרנא ר' חיים זצוק"ל יש רוח הקודש? זאת שאלנו גם לגבי אביו הגדול מרן הסטייפלר זצוק"ל שהיה מדבר מפיו דברים שהיו נראים ממש כרוח הקודש. והרי גם אחרי שאנחנו לומדים מסילת ישרים אנו רק יודעים שרוח הקודש נמצאת במעלה המדרגות ואין נתפס לנו כלל...

אני דווקא יספר מעשה שהיה בקשר לדודו הגדול מרנא החזו"א ששם ראו כידוע דברים שמיימים... ובזמנו היו הולכים לחזו"א לשואלו בכל דבר ולקבל הכרעתו בכל ענין וכל אחד היה יוצא בהתפעלות נוראה מחיתון הדברים ומהגילויים השמיימים. ומעשה ששאל ראש הישיבה דישיבת חברון הגאון ר' יחזקאל סרנא זצ"ל את ר' איסר זלמן זצ"ל, שיש בחורים רבים ההולכים מהישיבה לחזו"א וחוזרים ובפיהם סיפורי מופתים של רוח הקודש וכדו' דבר

ואז הוא מסיים! ומרים את עיני הבדולה הקדושות מהגמרא ומסתכל מסביבו ולא מבין על מה המהומה... ואז מסבירים לו שעשו כאן סיום... מחזה שמימי לא נתפס, יש שיגידו כח הריכוז! יש שיגידו שקיעות! אבל האמת היא קצת שונה

פתרון! אבל בודאי שהוא זכה לסוד ה' ליראיו! בודאי שהוא זכה שגופו היה רק סודרא וכיסוי לרוחניות שמימית! ואז כל היוצא מפיו הוא סוד ה'! כל היוצא מפיו מיד מסכימים מן השמים כי דיבוריו היו שמימים!

אבל מה זה קשור אלינו, חלושי גוף ונפש?!

כן בהחלט זה קשור אלינו! בדיוק כמו שהחזו"א הסביר לבחורים צעירים מה הוא מרגיש כשהוא לומד, ולא שחשב שהם בדרגות האלו אלא ליתן להם טעם והרגשה איך צריך להיות הלימוד שלנו, למה אנחנו לא מרגישים טעם בלימוד? למה אין לנו את סגולת מתיקות התורה? כי אנחנו ניגשים ללימוד בלי להתנתק מהסובב אותנו - ותרגילנו בתורתך אומר הגר"א, שמתיקות התורה נמצאת בעצמות נפש הישראלי ומה שאיננו מרגישים זאת כי לבנו בדברים בטלים, וע"ז מתפללים 'ותרגילנו בתורתך' תרגיל אותנו רק בדברי תורה ואז נזכה למתיקות התורה שנמצאת מובנית בנפשנו.

ממלאך ה' צבקות ר' חיים זצוק"ל אפשר ללמוד לדרגתנו אנו, כי ננסה ונשתדל כשמתחילים ללמוד כל אחד לפי דרגתו להחליט שהעשרים דקות הראשונות יהיו בלי הפסקה כלל להשתדל רק לחשוב ולדבר ר' בלימוד, וכך לנסות יותר ועוד קצת יותר, ואז מובטח וברור שהלימוד שלנו יהיה יותר טעים יותר מתוק ונוכל אולי קצת שבקצת להבין אין מרן ר' חיים היה דבוק ללימודו כדבר המתוק ביותר בעולם כשכל הסובב לא מזיז לו בכלל!

הלואי ונזכה ולא במקצת לטעות טיפה קטנטנה מן המתיקות הזו של לימוד תורה בחשק ודבקות בלי דברים בטלים, וזה ירומם אותנו בכל לימודנו ובכל עבודת ה' שלנו.

ונזכה שמרן הקדוש זיע"א ימליץ טוב בעדנו ובעד כל כלל ישראל לגאולה שלמה בקרוב בקרוב!!

האדם מכל העולם וענייניו ומתדבק בדברים רוחניים. כאשר סיפרו זאת השניים אמרו בהשתוממות כיצד החזו"א תיאר זאת בעיניים בורקות ותנועות ידיים למעלה כאילו מתנתק הוא מכל הסובב. ואחר שבע שעות האדם מרגיש קרוב להקב"ה ואין לו מהנאות העולם כלום ומתמלא שמחה. ואחר שמונה שעות אפילו לא נופלת בלבו מחשבה של תאוות וחומריות וכולו משתוקק לאלוקיו. ואחר תשע שעות כולו קדוש למעלה למעלה. ואחר עשר שעות עין לא ראתה אין לתאר ואין מילים לבטא את מצבו ורגשותיו. צמרמורת חדה עברה בקרב השניים לשמע דברים נוראים כאלו.

ובודאי שאם החזו"א ידע לתאר זאת, הוא חוה זאת על עצמו, כמו שידוע שבגיל חמישים לאחר שסיים את חיבורו החזו"א על עירובין שהיתה עד אז מסכת סתומה והקשה שבקשות, והחזו"א עמל בה בכל יגיעו ונפשו לבארה והגיע לכאלו דרגות של עמל התורה ממש כמו שתאר לבחורים וכל זה היה בגיל חמישים שבאותם ימים היו מסתובבים חיילים ומחפשים עריקים מהצבא, והנה הגיעו לבית המדרש שבו היה החזו"א ואמרו לו שפלוגת חיילים גדולה נכנסת עכשיו לעיר לחפש עריקים, ומיד קם ממקומו לברוח ליערות מחוץ לעיר, והנה ברחוב היוצא מן העיר הוא מגיע והוא רואה לעיניו כפלוגה של מאתיים חיילים בשתי שורות כשהוא רץ לעברם במנוסתו, וכשהבחין בהם כבר היה מאוחר, אבל החזו"א המשיך ועבר בין פלוגת החילים והוא רואה ואינו נראה ממש. זה נקרא התפשטות הגשמיות, אדם שהגיע לדרגת מלאך שהגוף שלו הוא כסודרא הוא כיסוי שרגילים בו החכמים אלו העמלים בעל עוז בתורה הקדושה וגופם נהיה קדוש ומופשט ואינו אלא כסודרא וככיסוי לקדושתם

באלו האנשים מתקיים 'סוד ה' ליראיו' באנשים האלו שהם סודרא שיש לגופם כיסוי של גוף והם בשמי מרום בעמל תורתם הם זוכים לסוד ה' ליראיו.

ואיך זוכים לזה, אמר מרן החזו"א, בדבקות רק בה' ובתורתו, מיעוט תענוגות העולם ובשעת הלימוד להיות בלתי לה' לבדו!!

זה מה שזכינו לראות אצל מלאך דורנו מרן ר' חיים זצוק"ל, כידוע שלא עניין אותו שום דבר מכל עניני העולם דבקותו בתורה היתה מוחלטת, הוא ידע לחשב חשבון המולדות והשנים המסובך, ולא ידע להמיר את הלירה בשקל כשה נעשה בימים ההם, כמו שסיפר גיסו הרב זילברשטיין בלויה! וכמו שסיפר בשם הרב אלישיב על החגב שהגיע לחלונו כשהיה צריך ללמוד דינו, שזה קרה רק לראשונים, ומה היתה כונתו להכריע שהוא כאחד מהראשונים? כונתו היתה שעמל התורה ודבקותו היתה מוחלטת ואז יש סוד ה' ליראיו אז הדבקות בה' מוחלטת והטבע כולו משועבד לחלוטין אליו! כמו שזכו בדורות הראשונים בדבקותם בה'.

אני חושב שזה פתרון המחזה עוז חביון לראות את מלאך דורנו ר' חיים זצוק"ל יושב והוגה בתורה ומסביבו יהום רעש הכוסיות והשירים והוא לא שם בכלל, כי זכה הוא להיות כמלאך ביננו, דבקותו בתורה בלתי לה' לבדו!!

יש לו רוח הקודש או אין לו רוח הקודש? לשאלה הזאת אין לי

לשליחת תגובות לכותב הטור הרה"ג רבי בנימין בירנצווייג,
כתבו ל: 7622500@gmail.com

כך חלפו עליו שעות הלילה. מתוך תחושות מרוממות של שמחה ועליצות על הזכות הכבירה להיות יהודי, בן של מלך מלכי המלכים. לבו התרונן בשמחה, נפשו התמלאה באנרגיה חיובית וטובה, ולפתע הרגיש שיש סיכוי שהוא באמת יכול לקום על רגליו!!! וכך עשה: הוא פשוט קם על רגליו, ואחר כך בירך ברכות השחר בשמחה, ואף הניח תפילין והתפלל! כל זאת בכוחות עצמו ממש!

כיצד מחשבות העניקו חיים במתנה?

שמחה. בתוכנו קיים מנוע פנימי בוער של שמחה ואושר, על שזכינו להיות יהודים, בניו קרוביו של בורא עולם, השמחים בעבודתו וששים במצוותיו. כל מה שכדאי לעשות הוא להרכיב את המשקפיים הללו, לחיות בעולם שכולו אושר על כל מצווה שאנו מקיימים, וזה מה שיתן לנו כח וירומם אותנו לפסגות!

לילה שנתן חיים!

את הסיפור הבא מתאר הרב בייפוס שליט"א בגיליון 'ממשנתה של תורה', מפי בעל המעשה הרב רייך שליט"א. וכך הוה: בשנתיים האחרונות שמן של המחלקות המבודדות לחולי קורונה בבית החולים כבר נודע בכל הארץ. חולי הנגיף שאושפזו בהן עברו לילות כימים, מצפים ומייחלים לעבור את מחלתם בשלום. אחד מהם היה הרב רייך. הוא שכב במחלקה כשמכשיר חמצן לצידו, אבל מרגע לרגע מצבו הפך למורכב. באותם רגעים, כך תיאר, חלפו במוחו המחשבות על מיליוני האנשים שמסתובבים בחוץ ונושמים כבדרך קבע, שוכחים שעצם העובדה שאדם נושם - יש בה חידוש של ממש, יש בה מתנה מבורא עולם! בשעת ערב הוא חש כי נשימתו דורשת ממנו מאמץ גדול. כן, אותה פעולה פשוטה שכולנו עושים כמה וכמה פעמים מדי דקה בלי

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"יין וְשִׁכָר אֶל תִּשְׁתּוּ" (ויקרא י', ט')

הרה"ק בעל ה'פלא יועץ' זי"ע בספרו, בערך שמחה, מתאר במתק לשון את מהותה של השמחה, בכך שהאדם ידמה לעצמו שהמלך האהוב והנערץ עומד ומביט בבני עמו, ואז בוחר כמה מתוכם שיעמדו לצידו, לשרתו ולעשות את רצונו. יש לו גדודים של שרים ומשרתים גיבורי כח ורבי מעלה, ובכל זאת בוחר הוא לעצמו קומץ של אזרחים, ומרומם אותם להיות משרתיו האישיים!

מדהים! - אנחנו, בני העם היהודי, זכינו בזכות כזו! לעולם הזה יש מלך, הוא מלך מלכי המלכים. הוא השליט החזק בעולם, האהוב והנערץ ביותר, שכולם מתפללים אליו וחרדים לשמו. יש לו גדודים של מלאכים ושרפים רבי מעלה, נטולי יצר, נקיים מכל חטא ועוון, רוחניים במאה אחוז - והוא בוחר בקומץ יהודים שחיים בעולם, אחוז מזערי מכל ברואי תבל, ומבקש מהם להיות משרתיו ומקיימי רצונו, ואנחנו נמנים על הקבוצה הנבחרת הזו!

כשהתחושה הזו מפעמת בלב, כל לב מתרונן בשמחה, מכרכר באושר. מתוך התחושה הזו אנו מרגישים ייחודיים ומיוחדים, שמחים ושואפים לעשות את רצונו של בורא עולם - כל יום, כל השנה. מתוך תחושות כאלה אנו מתפללים לבורא עולם, לומדים את תורתו ועוסקים במצוותיו, ומרגישים שמחים ומאושרים עם כל פעולה, עם כל מילה!

בפרשת השבוע לומדים אנו על שריפתם של נדב ואביהוא תוך כדי עבודת הקודש. חז"ל מבארים שנענשו עקב כניסתם למקדש כשהם שתויי יין, ולכן אהרן הכהן ובניו הנותרים הצטוו להימנע מכך, אולם בפשוטו של מקרא נאמר שנענשו על שהקריבו 'אש זרה'. בעל ה'כתב סופר' זי"ע מגלה שהיינו הך: נדב ואביהוא שתו יין, כי ביקשו לשמוח בעבודת הקודש. אבל שתיית יין היא 'אש זרה' של שמחה, שכן שמחה אמיתית אינה זקוקה ליין, היא פנימית, נובעת מעצם הזכות לעבוד את ה'!

אשרינו שזכינו, שבתוככי הלב של כל אחד מאיתנו יש מבוע של

כדי לזכות לצאת מכל צרה וצוקה, צריך רק 'לאמץ את השיטה', 'כי בשמחה תצאון' - פירשו צדיקים שעל ידי השמחה יכול יהודי לצאת ולהיגאל מכל הצרות והייסורים. כשיהודי שמח ולבו מתרונן, הוא פותח פתח להשפעה שמימית

לי את החיים!

וכשהרב ריך מספר את סיפורו האישי, המעיד עד כמה רגש של שמחה נותן כוחות, מעניק עוצמה ואף מרפא ממש - הוא מוסיף הרהור שחלף בו: הרי כל אבא רוצה להעניק לילדיו, לפנק אותם ככל יכולתו. אבל אם הוא מבחין כי פני בניו 'חמוצות', הם נרגנים ועצבים - זה מוציא ממנו את החשק לתת להם... אבל כשילדיו שמחים ומאושרים, מודים לו ועליזים על הזכות להיות בניו - הוא שש ושמח להעניק להם ולתת להם ברוח לב!

כדי לזכות לצאת מכל צרה וצוקה, צריך רק 'לאמץ את השיטה', 'כי בשמחה תצאון' - פירשו צדיקים שעל ידי השמחה יכול יהודי לצאת ולהיגאל מכל הצרות והייסורים. כשיהודי שמח ולבו מתרונן, הוא פותח פתח להשפעה שמימית, זה נותן לו כוחות ויכולות, זה מעניק לו עוצמה להגיע לפסגות עצומות, להיגאל מכל צרה ולהצליח במאוד מאוד!

אחים יקרים, זה הזמן ליטול עימנו את כח השמחה. להרהר מדי יום ביזמו על הזכות שנפלה בחלקנו להיות יהודים, על האושר המופלא להיות בניו של בורא עולם, על כך שאנו חיים, נושמים, בריאים ופעילים. ככל שנסגל לעצמנו את חשיבות השמחה, נחיה עם חיוך על השפתיים ועם זיק שמח בעיניים, עם רגשות גיל בלב ומחשבות אושר מפעמות במוח - כך נזכה שבורא עולם יפתח לנו את אוצרו הטוב לצאת מכל צרה וצוקה, ולהצליח דרכנו בכל התחומים!

כשני מיליון דולר!

מדמויות ההוד שחיו בירושלים של מעלה, היה הגה"צ רבי אליהו רוט זצ"ל. הוא היה תלמידו ומקורבו של הרה"ק רבי שלומק'ה מזוועהיל זי"ע, ונודע בהיותו בן עליה ועובד ה' בסילודין. על רקע זה, נקל להבין את תמיהתו של האברך אליו פנה רבי אלי' בבוקרו של יום, בהצעה מוזרה משהו:

לחשוב יותר מדי, דרשה ממנו ריכוז וכוחות של ממש. הוא לוחץ על הפעמון ומבקש עזרה, ואחות שניצבה שם מציעה לו להגביר את מכונת החמצן למקסימום... פעולה אתה ביצע זה מכבר.

שעות ארוכות לאורך הלילה התקשה בנשימה כשהחמצן שלצידו מגבה אותו. ויש לו הרבה זמן לחשוב... הוא חושב על המשמעות של דברי חז"ל 'על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה', כי אכן כן, כל נשימה היא 'סיפור', כל שאיפת חמצן היא דרמה. ואז נזכר במה שקרה במחלקה אמש, כשיהודי אחר התקשה בנשימה, ובבוקר זעק את 'מודה אני לפניך... שהחזרת בי נשמת', מתוך רגש ושמחה, בהתלהבות ובדבקות, כמו בתפילת נעילה של יום הכיפורים!

ואחר כך אותו יהודי בירך 'אלוקי נשמה', והודה לבורא עולם 'כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך'. עיניו זלגו דמעות, המחלקה כולה הביטה בו בהתרגשות. הנה כי כן, העובדה שהנשמה בקרבי אינה מובנת מאליה, היא נס פלאי ומרומם, נעלה ונשגב. כמה זה מחייב להודות לבורא עולם, לשמוח על הזכות לחיות!

ובעודו מהרהר כך, פתאום הוא חש רצון לרקוד. לרקוד ממש. בעודו מגיע לקצה ממש, פתאום התמלא רגשות שמחה ואושר, וקיבל על עצמו באותה עת לספר את ישועת ה' לכשייושע, למען יודו לה' חסדו ונפלאותיו.

כקרן אור באפילה הבלילה בו המחשבה: והרי כל החיים עד כה - אינם מובנים מאליהם, הם מתנה של אבא טוב ומטיב. הנשימות שנשם כל החיים עד לרגע הזה, המשפחה אותה זכה להקים, החברים, הקהילה - כל אלה הם מתנות יקרות ערך, נפלאות ומרוממות, שזכה בהן בחינם!

באותם רגעים, מחשבות הכאב שלפתו אותו, נשטפו בגל שמח ומרומם של מחשבות שמחה ואושר, על הזכות לחיות, להיוולד להורים יהודיים, לקיים כל כך הרבה מצוות, לזכות לעשות את רצון בורא עולם, להודות לו, לשמחו ולספר הודו! לפתע החלו עוברות במוחו משפטים מתוך התפילה, אותם אמר עשרות בשנים בלי להתעמק במשמעותם, ולפתע הבין את עוצמתם: כן, 'ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים!' - איזה אושר, איזו שמחה!

כך חלפו עליו שעות הלילה. מתוך תחושות מרוממות של שמחה ועליצות על הזכות הכבירה להיות יהודי, בן של מלך מלכי המלכים. לבו התרונן בשמחה, נפשו התמלאה באנרגיה חיובית וטובה, ולפתע הרגיש שיש סיכוי שהוא באמת יכול לקום על רגליו!!!

וכך עשה: הוא פשוט קם על רגליו, ואחר כך בירך ברכות השחר בשמחה, ואף הניח תפילין והתפלל! כל זאת בכוחות עצמו ממש!

ובצהריים, כשהגיע הרופא וקרא מתוך רשומות האחות שהאדון ריך במצב מורכב, קרא לו הרופא וביקש להבין את הנעשה כאן. 'הרי רק אמש ביקשת עזרה, ועכשיו אתה כבר עומד על רגליך ומסתובב במחלקה?'

'אכן כן!' - הוא השיב בשמחה, 'עבר עליי לילה לא קל. אבל אחר כך - איזה לילה נפלא היה לי, אלו רגשות רוממו אותי, איזה תחושות היו מנת חלקי. עכשיו אינני זקוק לעזרה נשימתית, בורא עולם נתן

הריקוד שהבריא את החולה

היה זה בחודש אדר תשפ"א, בשעת מוצאי שבת חורפית, בביתו של הגה"צ רבי דוד אבוחצירא שליט"א בנהריה. רבים עברו על פניו לברכת שבוע טוב או להזכיר לפניו צרה, ביניהם יהודי בגיל העמידה שהגיע ממרכז הארץ, וביקש להזכיר את בנו המאושפז בבית החולים.

הוא סיפר על הצרה שפקדה את בנו והוראת הרופאים ביום ששי, וביקש מרבי דוד ברכה להצלחת הטיפול עבור בנו. אולם רבי דוד השיב לו: 'הלא אנו בחודש אדר, זהו חודש בו מרבים בשמחה, אולם מצב רוחך קדורני ומתוח מדי... תהיה בשמחה מכל הלב, תעבור למצב רוח של שמחה ואושר, יש בכך סגולה למנוע את הצורך בטיפול רפואי!'

באותה עת, עמד בתור גם מגיד המישרים הנודע הרה"ג רבי חיים זאיד שליט"א, והביט בפליאה במתרחש. אחר כך הגיע תורו, והוא שוחח עם רבי דוד על מה ששוחח, וכשסיים וביקש להיפרד - ביקש ממנו רבי דוד להמתין קמעא.

חלפה כמחצית השעה, במהלכה אותו יהודי שביקש ברכה עבור בנו - יצא מחדר הרב ונעמד בחוץ, החל לשורר ולזמר משירי פורים, ואף לרקוד. רבים נדו לו בראשם, אולם הוא בשלו: מרבים בשמחה, והוא רוקד! כך הורה הרב! עד ש... ריקודו נקטע לנוכח שיחת טלפון מבית החולים: 'הרופא אומר שיש הטבה משמעותית, הצורך בטיפול מורכב ירד מעל הפרק!'

עתה נכנס אותו יהודי לבשר לרבי דוד על הבשורה הטובה, ורבי דוד חיך והפטיר אל רבי חיים: 'כעת אתה יכול ללכת, ראית מה שמחה עושה?'

מדהים! הצורך בטיפול מורכב היה חתום על ידי רופא. אולם בכח השמחה - בוטל, וגם זה חתום על ידי רופא! ריקוד אחד שינה את חוות הדעת הרפואית! אחים יקרים, כשעוברים עלינו מצבים קשים, כל מה שצריך לעשות הוא לשמוח. לשמוח בחלקנו, לשמוח בבוראנו, לשמוח על חיינו. כך נזכה לצאת מכל הצרות, כך נזכה לישועות גלויות!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

'אמור לי', אמר רבי אלי', 'אתה בטח זקוק לפרנסה, נכון?' - והאברך הנהן. 'יש לי הצעה בשבילך, הצעה שלא תוכל לסרב לה. עזוב היום את הטלית והתפילין, יום אחד אל תניח תפילין, ובתמורה אני משלם לך 50 דולר במזומן!'

עיניו של האברך התעגלו בתדהמה. מה זו ההצעה המוזרה עליו הנופלת עליו עם שחר? היעלה על הדעת בכלל שלא יניח תפילין יום אחד? ועוד שרבי אלי' יציע לו הצעה כזו?!

ורבי אלי', רוח אחרת היתה עמו, ממשיך בשלום... 'אני רואה שחמישים דולר אינם מספיקים. אתן לך מאה דולר!' - וכשהבחין כי האברך נדהם ומבולבל, ותמיהה אם לא נסתרה בינתו חלילה, הוסיף ואמר: 'אתה יודע מה: אלף דולר. אלף דולר תקבל ממני, כדי שלא תניח תפילין היום. סגור?'

האברך הזדעזע וגמר אומר לשים סוף לסיפור כאן ועכשיו: 'רבי אליהו! אני יודע מה רצונכם ממני היום, גם אם תניחו לי כאן ועכשיו על השולחן מיליון דולר, ואף שני מיליונים, מבטיח אני לך בכל לשון של הבטחה שלא אוותר על הנחת התפילין, ולו ליום אחד!'

כששמע זאת רבי אלי', נהרה פשטה על פניו, והוא נענה והסביר את כוונתו: 'הרי אתה מצהיר בפה מלא שהנך מוכן בחפץ לב לוותר על שני מיליון דולר בשביל הנחת טלית ותפילין! אם כן תמיה אני, מדוע אין רואים עליך בהנחת התפילין שמחה גדולה ועצומה, כפי שהיתה ניכרת עליך אם מישהו היה מעניק לך שני מיליון דולר? היכן השמחה והאושר שהיו שורים על פניך בקבלת סכום עתק, בשעה שאתה עושה פעולה שאתה מודה שהיא חשובה לך מסכום גדול ככל שיהיה?'

ובדבריו אלו, פתח רבי אלי' צוהר להבנה שכולנו צריכים לחיות אותה: הרי כל מצוה שאנו מקיימים, כל זכות עילאית לקיים רצון בורא עולם, שווה לנו ככל הון שבעולם. אז למה התרגלנו? למה איננו ששים ושמחים לעשות רצון קוננו? למה אנו מתייחסים לכך כדבר שבשגרה?!

אדרבה, ולו נזכה, וככל שנשכיל, לתת לחיי היום יום, למצוות שאנו מקיימים בקביעות, לתפילה הקבועה, למעשי החסד 'הרגילים', לשעות הלימוד ה'שגרתיות', את משמעותם העמוקה, וליבנו יימלא שמחה ואושר על הזכות העילאית שנפלה בחלקנו - כך נזכה שהשמחה הזו תיתן לנו כוחות להוסיף ולהתעלות מעלה מעלה!

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"אם תחכו, הברית לא תיערך לפני השקיעה, הוא יכול ללמוד כך שעות רבות... תתחילו בברית ותכבדוהו בקול רם בסנדקאות אז יתנער ממשנתו..."

ומדוע הדליקה הרבנית בת שבע קנייבסקי נרות חנוכה?

יתנער ממשנתו... "וכך הוה..."

כיוצא בזה היה לפני יותר מעשר שנים, כאשר זכיתי להיכנס אל הקודש פנימה יחד עם משלחת רבני 'דרשו', אל קיתונו הקדוש בעליית הגג, שם ישב ולמד במתיקות נפלאה, כשהגמרא פתוחה לפניו והוא מעביר את המעטפה ששמשה לו כסימניה, שורה אחר שורה, ומידי פעם מעיף מבטו אל רש"י ואל תוס'.

המשלחת מנתה יותר מעשרה אנשים, טבעם של דברים שלא הצלחנו לשמור על שקט מוחלט, ועם כל זאת מרן היה שקוע בלימוד ולא שת ליבו לנעשה סביבו ולא הפנה מבטו אלינו כלל וכלל. עברו כמעט עשר דקות לא שקטות כאמור, ובלית ברירה, כאשר ראה נאמן ביתו שלא בא הרגע בו יפסיק מלימודו ויפנה אלינו, הסב את תשומת לבו לנוכחים בחדר, וקבלנו בסבר פנים יפות, ומיד בתומה של השיחה שב אל משוש חייו, צלל שוב בין דפי הגמרא, והיה נראה כמי ששב לעסוק בתחביבו הגדול...

"אני הוא האברך שלפני יומיים הרב היה אצלי בחיפה בסנדקאות... - סיפר האברך למרן שר התורה ז"ע אחר שענה לו על שאלתו. "אינני זוכר שהייתי בחיפה לפני יומיים, אבל אם אתה אומר אתה כנראה צודק..." - ענה לו רבי חיים ז"ע. שמעתי מבעל המעשה... וכבר ספד לו בנו הג"ר שלמה שליט"א שבדברי חולין לא זכר כלום, והיה אומר שזכרון דברי חולין הם על חשבון זכרון דברי תורה..."

המשך בעמוד 29

הרב ישראל ליוש

"מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו" (ויקרא י"א, ג')

מעלת גרה: מעלה ומקיא האוכל ממעיה ומחזרת אותו לתוך פיה לכתשו ולטחנו הדק... שע"י הגרה האוכל נפטר ונמוח...

על פי דברי רש"י, מבאר מרנא שר התורה בעל ה'דרך אמונה' ז"ע, בספרו 'טעמא דקרא', נבין מדוע העלאת גרה היא סימן טהרה, שהרי העצלן לא יתאמץ להעלות גרה ולטחון את האוכל הדק היטב, אלא יבלע במהירות ללא טרחה יתירה בטחינת האוכל, על כן מי שכן מתאמץ לטחון את המאכל הרי אינו עצלן, ועל כן זהו סימן טהרה...

ומביא מרן ז"ע את דברי הגמרא (פסחים סה א) גבי קרבן פסח שקרב בג' כיתות, והכת השלישית נקראת כת עצלנית, אע"פ שמצוה בג' כיתות וא"א באופן אחר, וע"כ שיהיו אנשים שיהיו בכת השלישית, מ"מ נקראת כת עצלנית, כי חובה על כל יחיד ויחיד להזדרז ולהשתדל להימנות על הכת הראשונה ולא באחרונה. הגמ' מדמה ענין זה ל'בסם' שריחו טוב ו'בורסי' שריחו רע. אע"פ שהעולם צריך אף את הבורסי, מ"מ אשרי מי שאומנתו בסם ואוי לו למי שאומנתו בורסי.

מי לנו זרזי כמרן רבינו שר התורה ז"ע, אשר בזרזותו הרבה לא הפסיד אף רגע קט מלימוד התורה. זכורני, לפני יותר משלושים שנה, מרן ז"ע בא לשמש כסנדק בברית שהתקיים בהיכל הישיבה בה למדתי, מרן ז"ע נכנס לבית המדרש אחר נסיעה ארוכה, יותר משעה, תיכף ניגש לארון הספרים, הוציא גמרא מנחות והתיישב ללמוד בהלכות קטנות בסוף הגמרא.

עשרות בני הישיבה ועמם רבני הישיבה ממתנינים לתחילת הברית, ומרן ז"ע שקוע ראשו ורובו בגמרא, כאילו אין מסביבו דבר, וכאילו אינו יודע לשם מה נמצא שם... עברו יותר מעשרים דקות, עד שמלווהו שאל את בעל הברית: "מדוע אינכם מתחילים לערוך את הברית...?", "אנחנו ממתנינים שמרן יפסיק מלימודו ויוכל לשמש כסנדק!" ענה לו בעל השמחה. בת שחוק עלתה על פני המלווה ואמר: "אם תחכו, הברית לא תיערך לפני השקיעה, הוא יכול ללמוד כך שעות רבות... תתחילו בברית ותכבדוהו בקול רם בסנדקאות אז

בעידנא דחדוותא וברגע של העזת פנים, הרהבתי עוז ושאלתי את רבינו הכ"מ, כיצד עונה הוא לכל השואלים, בכל נושא וענין. הראה לי רבינו זיע"א את דברי מדרש תהילים

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א על מורו ורבו רבן של ישראל הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

מגיל 14, כך במשך שלושים שנה בדיוק, זכיתי לשטוח אלפי שאלות בלימוד, בהדרכה ובהנהגה, בעצה ותושיה, קמיה רבינו הכ"מ. בנוסף, בשנים האחרונות, באדיבותם של משפחת רבינו, העברתי במרוצת השנים אלפי שאלות לרבינו, משאלותיהם של תושבי אלעד, ומאות נכנסו לרבינו לשטוח את שאלותיהם בכל חלקי התורה, בבקשת עצה וברכה, ספיקות ותהיות, כשגדול דורנו, מרא דכולא תלמודא וגדול סבלני הדור, מקבל את כולם במאור פנים ובסבלנותו הנודעת.

בעידנא דחדוותא וברגע של העזת פנים, הרהבתי עוז ושאלתי את רבינו הכ"מ, כיצד עונה הוא לכל השואלים, בכל נושא וענין. הראה לי רבינו זיע"א את דברי מדרש תהילים (מזמור א): "כך מקובלני מרבתי, שכל עצה שהיא לשם שמים סופה להתקיים".

באחד הפעמים שאלתי שאלה ציבורית ורבינו השיב בכל הרצינות: "כזאת שאלה צריך לשאול תלמיד חכם. אתה לא יודע שאני עם הארץ?!..."

ואם כי שסבר, בענוותנותו המופלגת, שאינו "תלמיד חכם", ותמיד תמיד הדגיש ש"אני עונה מקופיא ואין לסמוך למעשה על מה שאני כותב" (בתקופה אחת, לאחר נישואי, נהגתי לשלוח מכתבי שאלות בענייני יו"ד ח"ב, וכשהבחין רבינו הכ"מ שהשאלות נוגעות למעשה, מכתב אחר מכתב, טרח לציין בשולי אחד ממכתביו שהוא עונה מקופיא ואין לסמוך על דבריו למעשה. כך גם אמר לי בכמה הזדמנויות, זירזוני בעצמו להדפיס את כל המכתבים, אבל להדגיש שהדברים "לא למעשה"), מכל מקום היה פשוט לו שעונה לשם שמים, וממילא אם חז"ל אמרו שהמשיא עצה לשם שמים - סופן להתקיים, אם כן הדברים יתקיימו.

נכחתי פעם כשנכדו יבלחט"א ביקש להכניס עוד אנשים. נאנח רבינו הכ"מ ואמר: "כל הזמן חולים ורפואות וברכות", ובכל זאת הסכים שייכנסו עוד ועוד. לא היה קל לו לרבינו, לשמוע כל העת את צרותיהם של ישראל, אך - כך הסביר - הרי כתוב במשנה "הוי מקבל כל אדם בסבר פנים יפות". אם כך כתוב בחז"ל, אזי חייבים לקיים.

ההתייחסות לדברי חז"ל בלבבו של מרא דכולא תלמודא זיע"א היתה כפשוטה. מה שכתוב בחז"ל, בכל גמרא או מדרש, בבלי וירושלמי, מדרשים לא מפורסמים לקהל הלומדים הרחב ודברי הזוה"ק והקדמונים, הרי הם קודש קדשים. בכל פעם שנשאלה שאלה שיש עליה התייחסות בחז"ל או בקדמונים, הרי כך הורה

למעשה, ללא כחל ושרק. בכל פעם ששאלוני על הוראות שהורה רבינו והשואלים לא הבינו, היה פשוט וברור שההוראה נמצאת בחז"ל או בספרים. כך היה בעשרות מקרים. נותר היה רק לחפש ולמצוא את המקור (פ"א אמר לשואל ששאל על אחד שביזה ת"ח, שהוא "חייב סקילה", ותמהו השומעים מנין. חיפשתי ומצאתי כך מפורש בזוה"ק, שכשם שמחלל שבת דינו בסקילה, כך המבזה ת"ח דינו בסקילה. ופ"א אמר לאחד שבדק את המזוזות, שיבדוק שוב. תמה השואל בפני שהרי בדק לא מזמן, ומצאתי שרבנו הכ"מ בפירושו על מסכת מזוזה, מביא מהספה"ק שעצם בדיקת מזוזות היא סגולה לדברים רבים, עי"ש. ולבסוף הוברר שהמזוזה היתה פסולה. פ"א הורה לי לשואל שביקש ברכה לשידוך, שיעשה שילוח הקן, והראני מקורו במדרש. פ"א ניסחתי לאברך אחד שאלה בענייני חסד, ורבינו השיב לו שימשיך לעסוק בחסד ובירכו ש"יחיה תשעים ושתים שנה". תמה השואל למקור הענין ומצאנו את דברי הגמרא והמפרשים במסכת מועד קטן, שרב חסדא שעסק בחסד חי 92 שנה. פ"א השיב לי דבר שלא הבנתי את פשרו. חיפשתי ומצאתי בכתבי האריז"ל. ועוד כהנה וכהנה עשרות פעמים, כשתמיד נמצאו כל הוראותיו הקדושות בדברי חז"ל. ולמרות בקיאותו הבלתי נתפסת בכל חלקי התורה, תמיד היה פותח את הגמרא בפנים, מהש"ס הקטן שנמצא ליד מקום מושבו, מדפדף מיד למקום הנכון ומקריא בהטעמה. מלבד בקיאותו העצומה בכל חלקי התורה ועשרות ספריו

ופ"א אמר לאחד שבדק את המזוזות, שיבדוק שוב. תמה השואל בפני שהרי בדק לא מזמן, ומצאתי שרבנו הכ"מ בפירושו על מסכת מזוזה, מביא מהספה"ק שעצם בדיקת מזוזות היא סגולה לדברים רבים, עי"ש. ולבסוף הוברר שהמזוזה היתה פסולה

בדיקות אצל מספר פרופסורים שונים, אך התשובה היתה אחידה, התינוק לא יחיה במשך זמן רב, וגם אם יחיה - יסבול ממחלות וצרות קשות.

בני המשפחה יצרו איתי קשר וביקשו שאבקש את ברכתו של מרן זיע"א. כתבתי בפרוטרוט לרבנו זיע"א על הבדיקות ודברי הרופאים המומחים וביקשתי שיגזור בכוח תורתו שהתינוק יוולד בריא ושלם. "הלא צדיק גוזר והקב"ה מקיים", ביקשתי. ואכן, כעבור 3 ימים הגיע מכתב תשובתו של רבנו, ובו נכתבו שתי מילים: "רפואה שלמה".

התינוק נולד כעבור כחודש בריא ושלם. הרופאים ערכו שוב ושוב את בדיקותיהם והביטו בתוצאה שלפניהם בהתרגשות ובהתפעמות. "נס! פשוט נס!", אמר פרופסור אחד שחזה שחורות. "הלכתם אולי במקרה לרב גדול?" הוא שאל ובני המשפחה אישרו ש"אכן כן, רבי חיים קניבסקי בירך בכתב ברפואה שלמה"...

סיפר לי ידידי הרב... שאחיו, היועץ הרפואי ועסקן הרפואה הנודע... אמר לו שישנם רבים המייעצים בנושאי רפואה מבלי שום ידע ונסיון בתחום ועצותיהם גרועות ולעיתים גם נוראיות, גובלות בפיקוח נפש ובסיכון חיי אדם. "אך כאשר מרן הגר"ח קניבסקי מייעץ ומשיב תשובות חותכות בנושאי רפואה, אני לא אומר כלום, משום שגם אם לי נראה שעצתו תמוהה ולא ברורה כלל ועיקר מבחינה רפואית טבעית, מ"מ המציאות טופחת על פני פעם אחר פעם, כשרבי חיים תמיד צודק לבסוף", ובאמתחתו סיפורי-הוד רבים ומופלאים על עצות של מרן זיע"א בענייני רפואה, שהצליחו תמיד מעל המשוער.

בחור בישיבתנו, ישיבת "משאת המלך", סבל מבעיות קשות באוזן וכמה רופאים בכירים טענו שיש לו קרע בעור התוף והדבר מצריך ניתוח. הבחור נכנס, לפני כמה שבועות, לרבנו זיע"א ורבינו אמר לו: "אין לך שום דבר. לא צריך לעשות כלום".

הנודעים, עודד תמיד מאות מחברי ספרים לחדש ולסדר את כתביהם לדפוס, ותמיד דחף ועודד, כשהוא שואל "על מה הספר הבא" והמריץ לכתוב עוד ועוד, כשהוא משיב על כל הספיקות ואף כותב הערות ומראי מקומות, מברך ומעודד, כך שבזכותו נכתבו מאות ספרים ממחברי ספרים רבים.

עשרות שנים השיב רבינו בכל יום על מאות מכתבי תורה (!!!), כשהוא מקדיש לכך כמה שעות בכל יום (כפי הזכור לי, כששלש עד חמש שעות ביום), חוץ מסדרי "חובותיו" הידועים בכל חלקי התורה. הכל כדי לעודד את אלפי השואלים. ידוע שהקדיש זמן רב לענות בפרוטרוט לשאלותיהם של ילדים רכים והסביר להם את התשובות באורך, כדי לעורר בהם חשקת התורה הקדושה.

אך למכביר לספר על מאות הניסים העצומים שראו עיני, מראות שמימיים של רוח הקודש, "צדיק מושל ביראת א-לוקים", וכדברי השיטמ"ק (ב"ק נ, א): "שכן דרכו של הקדוש ברוך הוא שמסכים לסברת הצדיקים שבדור". לא יאומן כיצד כל ברכה שבירך ועצה שהשיא התקיימה, וכפי שביאר רבינו הכ"מ בזה בספרו "אורחות יושר" ערך "רוח הקודש", עי"ש. כאשר כל משפט וברכה שהוציא מפיו הטהור, הוצרך לימוד, דקדוק והבנה, ורבים מגדולי ישראל דקדקו, רצו לדעת "מה בדיוק ר' חיים אמר", כפי שנכחתי בעצמי בכמה הזדמנויות.

רבנו זיע"א השתתף בחתונתי ובירכני שיוולד לי בן תוך שנה. בתוך השנה נולד בני הראשון. שיגרתי מברק לרבנו זצוק"ל (אז היו עוד מברקים) וסיפרתי לו שנוולד לי בן. למחרת התקשר אלי נאמן ביתו הרה"ג רבי ישעיהו אפשטיין שליט"א ואמר שמרן יכול לבוא לסנדקאות בברית, למרות שהיא בחיפה. השבתי שיש לילד צהבת ובינתיים לא ניתן לעשות ברית וביקשתי שרבנו יברך שהברית תהיה בזמנה.

ביום הברית עצמה נסענו ל"מעייני הישועה" ושם אישרו לערוך את הברית. לאחר הברית נכנסתי עם הרך הנולד לרבנו. מרן זיע"א מיד קרא ואמר: "מה עם הצהבת? מתי הברית?"

סיפרתי שהברית התקיימה כעת ואמו"ר שליט"א היה הסנדק. הגיב רבנו בבת שחוק: "טוב מאד. הרי כיבוד אב דאורייתא. אבל אל תדאג, שנה הבאה יוולד לך בן ואני אהיה הסנדק".

ואכן, ביום הולדתו הראשון של בני הבכור, נערכה שמחת הברית בנו"ש בחיפה ורבנו הכ"מ היה הסנדק.

לאחר הברית פנה אלי מרן זצוק"ל ואמר: "רוצה עוד בן?..." ענית: "עכשו בת..."

ומרן זיע"א אמר: "אז תהיה לך כעת בת..."

וכך הווה, כמובן. וכך גם היה בשאר הילדים, כשמרן זצוק"ל מברך בדיוק נמרץ, וכך קם והיה.

מעשה במשפחה, שהרופאים גילו בבדיקות שערכו שלתינוק העומד להיוולד, ישנו מום בלב ועוד מכלול של מומים קשים, שלא יאפשרו לתינוק לחיות לתקופה ארוכה. בני המשפחה פנו למספר

חלפו, אם זה נכון. "ענה לי רבי חיים שכן, הסיפור הזה אכן נכון. שאלתי אותו, ילמדנו רבינו, מה המקור לסגולה הזאת. הגר"ח צחק ואמר לי "זה סברא פשוטה". שאלתי אותו, מה כל כך פשוט בסברא הזאת, מה זאת אומרת סברא פשוטה???"

"נענה מרן וסיפר לי שפעם בא יהודי אחד לאביו הסטייפלער הקדוש ובפיו תלונה שהוא סובל ממחשבות זרות של הרהורי כפירה שמתרוצצים בראשו נגד רצונו. הוא תמיד היה יהודי עם אמונה פשוטה ועכשיו יש לו כל מיני מחשבות לא רצויות. אמר לו הסטייפלער שהגמרא אומרת על הפסוק "והיה אמונת עתך חוסן ישועות וכו'", ש"אמונת" זה סדר זרעים, לכן שילמד סדר זרעים ויזכה בחזרה לאמונה פשוטה. "אם ללמוד סדר זרעים זה רפואה לבעיות באמונה", אמר לי הגר"ח, אם כן זאת סברא פשוטה שלימוד הלכות נטילת ידיים זאת סגולה לפתור את הבעיות והכאבים בידיים".

לא עשו משמר

"היה לי ידיד יקר, הגאון רבי ישעיה ברמן זצ"ל, הוא היה אחיין של רבינו הגר"ח. דיברתי איתו פעם על העניין של הנורמליות, כלומר שבחורים צריכים לשמור על זמנים ועל סדר יום נורמלי, לישון בלילות וללמוד בימים ולא להפך את היוצרות.

"אמר לי רבי ישעיה: "יש לי שני דודים בשם רבי חיים, שניהם לא עשו 'משמר' ולא נשאר ערים לילות שלמים מימיהם, ושניהם צמחו גדולי עולם, הלא הם הגאון רבי חיים ברמן והגאון רבי חיים קנייבסקי...".

"ואכן גם מרן הסטייפלער וגם מרן הרב שך הרבו לעורר על העניין הזה שבחורים צריכים להתנהג בצורה נורמלית, לאכול כראוי ולישון כראוי ורק כך אפשר לגדול בתורה".

יעבור בלי ניתוח

"אני לא אוהב לספר סיפורי מופתים, אבל בכל זאת לא אמנע מסיפור אחד שהיה לי עם מרן הגר"ח זצ"ל", אומר לנו הגר"א טורק. "הייתי אומר שיעורים, והתחלתי לסבול מכאבים עזים בגרון. הכאבים הלכו והתחזקו, נאלצתי ללכת לרופא והוא בדק אותי ואמר לי שאני חייב להיכנס לחדר ניתוח מחר בבוקר. "יש לך אבצס בגרון", הוא אמר לי, "זה כיס מוגלתי שהולך ומתנפח, ואם הוא יגדל עוד קצת, הוא עלול לחנוק אותך חלילה. חייבים לטפל בזה באופן מייד".

"קיבלתי הפניה ומיד הזמנתי תור לניתוח למחרת בבוקר. בינתיים ישבתי בבית וסבלתי את הייסורים בדומיה וחיכיתי שיגיע זמן הניתוח. בעודי ממתין לניתוח, חשבתי פתאום, מה אני יושב כאן ככה ומחכה בלי לעשות שום פעולה? אולי נפנה למרן הגר"ח ונשאל את פיו מה לעשות?"

לעלות לקומה שלישית, הרי אתם סובלים מכאבי רגליים. אני ממילא אבוא לאכול אצלכם את ארוחת הצהרים ותוכלו אז לתת לי את הכסף... "אבל רבי חיים דחה את דבריו בשתי ידיים ואמר: "א מצווה שטופט מען נישט". לא דוחים מצווה להזדמנות אחרת!".

"לא ידעתי עד כמה"

בסיפור השני אודות הזריזות לא הייתי מעורב באופן אישי אבל הייתי עד לחלק ממנו, וכך היה המעשה: יום אחד בהיותי בביתו של מרן הגר"ח ממתין לשוחח עמו בעניין שלשמו באתי, ניגש אליו רבי משה מרצבך, בנו של הגר"י מרצבך זצ"ל משיבת 'קול תורה'. הוא התכופף אל מרן שר התורה, וסיפר לו איזה סיפור בשקט. כשסיים את סיפורו צחק רבינו הגר"ח צחוק לבבי, והיה נראה שהוא מאוד נהנה מהסיפור.

"הסקרנות התעוררה בי, ולאחר מכן ניגשתי לרב מרצבך ושאלתי אותו מה הוא סיפר למרן שכל כך שעשע אותו.

"אמר לי הרב מרצבך שלפני שנים רבות, כשחיבר הסטייפלער הקדוש את ספרו 'שיעורים של תורה' נודע לו שרבי יונה מרצבך משיבת קול תורה כבר כתב איזה קונטרס בעניין זה של שיעורי התורה, והוא ביקש מבנו רבי חיים שישג לו את הקונטרס של הרב מרצבך, כי הוא רוצה לעיין בו.

"חצי שעה לאחר מכן נקשתי על דלתו של הסטייפלער והגשתי לו את הקונטרס של אבי מורי", כך מספר לי הרב מרצבך שליט"א. "הסטייפלער מאוד שמח ואפילו התפלל קצת. "בדיק לפני חצי שעה ביקשתי מבני חיים שיביא לי את הספר", אמר לי הסטייפלער, ואני השבתי לו: "רבי חיים ביקש ממני להביא לרב את הספר ולכן מיהרתי לעשות זאת".

"הסטייפלער הופתע מאוד מהמהירות שבה ביצע בנו את שליחותו ואמר לי: "ידעתי שחיים שלי זריז מאוד, אבל לא ידעתי שעד כדי כך!".

"עכשיו סיפרתי את הסיפור הזה למרן שר התורה", הוסיף הרב מרצבך, "ולכן הוא צחק כל כך, כששמע את הדברים שאמר אביו זיע"א אודותיו".

סברא פשוטה

"כשהתחילו להתפרסם המופתים של רבי חיים, אחד הסיפורים הראשונים שסיפרו, היה על יהודי אחד שסבל מאוד מכאבים בכתף, בא אצל רבי חיים שאמר לו ללמוד הלכות נטילת ידיים ולדקדק בנטילת ידיים, ואכן אותו יהודי החל ללמוד את הלכות אלו והכאבים פסקו לאלתר.

"הגר"ח עוד לא היה ידוע אז כ'בעל מופת', ולכן חשבתי לתומי שלא מדובר במופת אלא בסגולה עם מקור כלשהו בדברי חז"ל. באתי לרבי חיים ושאלתי אותו אם הסיפור הזה שמספרים על איש אחד שכאבה לו הכתף והרבי אמר לו ללמוד את ההלכות הללו והכאבים

מרון שר התורה. הוא השיב לי שהוא בדיוק נמצא אצל השווער שלו, ואכן שמעתי ברקע את קולו של רבי חיים. סיפרתי לו את הסיפור, הוא אמר לרבינו זיע"א את השם שלי ושהרופאים אומרים שאני חייב לעשות ניתוח מחר בבוקר. "רבינו הגר"ח אמר לו בפשטות: "זה יעבור לו בלי ניתוח". באמצע הלילה, הרגשתי שהאבצס הולך וגדל ושאני כמעט ונחנק,

כמו שאמר הרופא. הרגשתי מאוד רע, ונכנסתי ללחץ גדול, ומרוב לחץ התחלתי פתאום להקיא בלי סוף, הקאתי גם דם, וכמובן שנבהלתי נורא. למחרת בבוקר רצתי לבית החולים לעשות את הניתוח, אבל כשהרופא הציץ אל תוך הפה שלי, הוא שאל אותי "בשביל מה באת? אין לך כלום!". מסתבר שהאבצס פשוט התפוצץ מעצמו והמוגלה והדם זרמו החוצה בשעה שהקאתי... צדיק גוזר!

המשך מעמוד 6 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

'אפשר להתפלל לפני בורא-עולם! והתפילה, כידוע לכל בר-בי-רב, פועלת את פעולתה בשמי-שמים! אין תפילה אחת ששבה ריקם! ובמיוחד - כותב הגר"ש וולבה ב'עלי שור', חלק א' - כאשר התפילה נעשית בעת צרה. שהרי השכינה עצמה נושאת בעול עם כל קשה-

יום, עם כל צער וכאב: "אמר ר' מאיר: בשעה שאדם מצטער - שכינה מה לשון אומרת? קלני מראשי, קלני מזרועי! אם כך המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים". (סנהדרין, מ"ו א').

(הרב משה מיכאל צורן שליט"א מתוך הספר שבת בשמחה)

המשך מעמוד 12 | הרב יהושע לייבזון

יותר צעיר בא ברגל מביתו לרמת אלחנן. ראינו במרפסת שהוא מגיע תכננו שהוא עולה, והתפללנו שהוא לא מגיע. אחרי כמה דקות ראינו שהוא חוזר חזרה... אחד מבני המשפחה רץ אחריו לשאול למה הוא חוזר. הוא אמר שנכנס ודפק ולא פתחו לו אז הלך... התברר שהוא בא לבנין ודפק על המעלית ולא פתחו לו... שאמרו לו שזה מעלית, שאל 'מה זה מעלית?' הוא מנותק מכל העולם הזה אמר לי הגאון הגדול רבי יצחק שליט"א ואתה שואל איך הוא לא ראה אותך באמצע הלימוד?! אל כשסיימנו הוא לקח את הפתק ויש לומר תהילים על אמך, וב"ה זה עזר.

מופת של מרון הגרא"מ שך!

אני טיפלתי ברבנו הגדול מרון ראש הישיבה הגרא"מ שך זצוק"ל, הלכתי לבקש ממרון הגר"ח לנסוע לחו"ל והוא אומר לי: איך אתה משאיר את הרב שך, אתה צריך לשמור עליו, זה כלל ישראל! מה עם 'עזר מציון' והשתדלות? - שאלתי, והוא השיב: מספיק השתדלות מהבית שלך ברמת אלחנן עד הבית של הרב שך. באותו שבוע נכנס מישהו משוויץ שאני לא יודע עד היום מי זה, ותרם שמונים אלף דולר! אמרתי לו: הרב עשה מופת, הוא צחק ואמר לי: זה מופת של הרב שך. (הציטוטים מתוך יתד נאמן י"ח אדר ב' תשפ"ב)

המשך מעמוד 25 | הרב ישראל ליוש

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן... וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לָךְ עֵגֶל בֶּן בָּקָר... וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קַחוּ שְׂעִיר עִזִּים לְחַטָּאת... (ויקרא ט', א'-ג')

הקרבת לילועולם תהיה באחריותו ובאחריות בניו.

נסיים בסיפור מפעים על מידותיהם של זוג המלכות הרב והרבנית קניבסקי זי"ע, אותו סיפר הרב בעצמו: "קיבלתי מאדם מתנה חנוכיה נאה מאוד מכסף טהור, אך כיון שכבר היה לי חנוכיה שקיבלתי מזקני הגאון רבי אריה לוי זצ"ל לא היה לי צורך בה, אך חששנו שאם לא נשתמש בה הנותן ייעלב, ועל כן הצעתי שהרבנית תדליק בחנוכיה זו..." ומעולם כאשר באו נשים לביתה בחנוכה, היתה הרבנית מספרת להם מדוע היא מדליקה נרות חנוכה, ומלבד פרסום נס חנוכה, פורסם גם ענין כבוד הבריות...

מדוע לא אמר משה עצמו לבני ישראל שיקחו שעיר עיזים לחטאת? - הקשה מרון זי"ע - מדוע צוה לאהרן לומר להם? אלא, זה היה חלק מהחינוך של אהרן, שהרי לדורות היו הכהנים אחראים על ענייני הקרבנות ועליהם היה מוטל לדאוג לצרכי הקרבנות ולגבות מישראל, כמש"כ בפ' קרח 'אתה ובניך אתן תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח'.

עפי"ז ביאר מרון זי"ע את דברי המשנה בשקלים, וכ"פ הרמב"ם: 'אין ממשכנין את הכהנים מפני דרכי שלום', שלפי שהם עצמם הממשכנים, יהיה זה בזיון עבורם למשכן את עצמם. וזהו כוונת משה שצווה לאהרן לדבר עם בני ישראל, לחנכו שעבודת

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

תקדים אותו, והנבחרים יקבלו ציונים בהקדם האפשרי".

ההיערכות למבחן הבא

אנחנו נושמים לרווחה כשמגיע התיאור אודות השלמת מבצע 'המבחן הראשון' עם הגעת הציונים אל הנבחרים, אבל הרב אהרן כהן מאותת לנו שהלחץ עוד רחוק מלהירגע... "אחרי מבחן ראשון, תמיד מגיע מבחן שני", הוא אומר... "המבחן השני מצריך עבודה לא פחות מהמבחן הראשון", אומר הרב כהן, "נכון שהכמויות יהיו קטנות יותר כי אנחנו כבר נוכל לדעת כמה נבחרים יש פחות או יותר בכל אחד ממוקדי המבחן, ולא נצטרך כאלו כמויות גדולות של טפסי מבחן בכל מקום, אבל כדי להגיע

לשם נדרשת עבודת פילוח אינטנסיבית מאוד. "עם איסוף החבילות, אנחנו נצרך לשבת ולפלח את הנתונים. כמה מבחנים הגיעו לכל אחד ממוקדי הבחינה, האם היו חוסרים? כל הנתונים ירשמו ונצטרך עכשיו לעשות הערכה מחודשת לגבי כל אחד ואחד ממקומות המבחן, כמה טפסים צריך לשלוח לשם בפעם הבאה. בהתאם לכך נצטרך לחשב הכל יחד ולבצע התאמות בהזמנת טופסי המבחנים לפעם הבאה. כמוכן שאחרי המבחן השני תהיה הערכת מצב מחודשת, וכך במבחנים הקרובים עד שנראה שיש התייצבות ואנחנו כבר יודעים כמה אנשים נבחרים בכל מקום פחות או יותר, כך שבשיעור דשמיא נוכל לצפות ברמת דיוק גבוהה יותר את מה שעתיד להיות במבחנים שלאחר מכן".

המשך מעמוד 27 | הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

כעבור שבוע נסע לבדיקות בביה"ח הדסה, הפרופסור ערך שוב צילום ועמד מופתע, הלום רעם. הכל נעלם. המליץ בתדהמה על טיפות אוזניים ותו לא. לפני שנים רבות קיבל יהודי מכתב זימון למשרדי מס הכנסה, בעקבות עסק שפתח ללא שנרשם בכלל במס הכנסה. הציעו לו להיפגש עם יהודי שעובד במס הכנסה, שעוזר לאנשים מאחורי הקלעים. ואכן, קרוב משפחתי נסע אליו. הוא הביט במכתב הזימון ואמר: "אין מה לעשות. הפקיד שזמנת אליו הוא יסודי מאד. 'תופר תיקים' ידוע. אם נפלת לידיים שלו - אין לך שום סיכויים". ובכל זאת, הוא הרים כמה טלפונים וניסה להפעיל קשרים, אך כולם אמרו שזהו עסק ביש. הגענו לבית רבינו והרבנית ע"ה אמרה שהוא נסע לחתונה באולמי "קריוזר". הגענו לשם ובדיוק רבינו יצא החוצה. הציעו לנו לנסוע עם הרב ברכבו ולדבר איתו בדרך. עלינו למכונת. רבינו שאל במה העניין והיהודי סיפר את המעשה. רבינו אמר בנחרצות: "לא יקרה

כלום. לא יעשו לך שום דבר". למחרת הגיע האיש למשרדי מס הכנסה. אותו פקיד רצה לצאת להפסקת צהרים. הוא הביט במסכים, עילעל כמה שניות, שאל כמה שאלות סתמיות ושלה אותו לחופשי.... לא ניתן להעביר כעת על הכתב אלפי מכתבים ופנקסי הנהגות רבים שהועלו על הכתב במהלך השנים, כשהלב שותת דם ואנו אנו באים. ועוד חזון למועד. העולם חשך בעדנו. בצילו של רבינו ישבנו והתבשמנו עשרות בשנים. מי יתן לנו תמורתו של ענק הענקים, גאון הגאונים, שכל חייו היתה מקשה אחת שכל כולה תורה ורצון השי"ת. בלתי לד' לבדו. שקידה והתמדה בלתי פוסקת, שלטון ללא מצרים בכל מכמני תורה, ענוה ויראה, קדושה וטהרה, מידות טובות ועצמות בין אדם לחברו ודביקות בו יתברך, בפשטות ובחינניות מלבבת, בסבר פנים יפות ובהארת פנים תמידית. מי יתן לנו תמורתך, רבינו הקדוש הכ"מ.

(יתד נאמן)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ אם חוטי הציצית מסובכים זה בזה - האם ניתן לברך עליהם?
- ◆ מי שטליתו נפלה באמצע התפילה - האם צריך לשוב ולברך עליה?
- ◆ האם מותר לעבור מחדר לחדר באמצע האכילה?

מהלכות לבישת הציצית

- לדעת השולחן ערוך, נוסח הברכה על 'טלית קטן' הוא: "להתעטף בציצית", ולדעת הרמ"א, מברכים על הטלית קטן "על מצונת ציצית".
- לדעת המשנה ברורה, אם חוטי הציצית מסובכים זה בזה, יתכן שלא ניתן לקיים בהם את המצוה. ולדעת החזון איש, ניתן לקיים בהם את המצוה, ואף לברך עליהם.
- לפני לבישת 'טלית קטן' בכל יום, יש לבדוק אם לא נפסלו החוטים בחלקם הפתוח המשתלשל למטה. והמברך על הטלית קטן, עליו לבדוק את החוטים בכל פעם שעומד לברך עליה, גם בחלקם העליון הסמוך לנקב, וגם למטה. וכך יש לנהוג ב'טלית גדול', שמברכים עליה.
- יש מהראשונים שכתבו, כי את ה'טלית קטן' צריך ללבוש מעל הבגדים; וכן דעת השולחן ערוך. ולדעת האריז"ל, על פי הקבלה, יש ללבוש את הטלית קטן מתחת לבגד העליון.
- מצות ציצית היא 'חובת גברא', ולא 'חובת מנא', דהיינו, חובת האדם הלושב בגד שיש בו 'ארבע כנפות' לקשור בו את חוטי הציצית, אבל אין חובה לקשור חוטי ציצית בבגד שאינו לובשו.

מהלכות ברכת הציצית

- מנהג ישראל מקדמת דנא, שהמתעטף ב'טלית גדול', אינו מברך על ה'טלית קטן' ששובש לפניו, אלא מכוון לפוטרה בברכה שמברך על הטלית גדול.
- למנהג בני אשכנז, שמברכים על 'טלית קטן' "על מצות ציצית" - אף אם ה'טלית גדול' מונחת לפניו, ובדעתו ללבושה לאלתר, אינה נפטרת בברכת הטלית קטן.
- מי שפשט את ה'טלית גדול', או את ה'טלית קטן', והיה היה בדעתו לשוב וללבושה לאלתר, וכך עשה - לדעת השולחן

ערוך, עליו לשוב ולברך עליה. ולדעת המשנה ברורה, על פי דברי הרמ"א ואחרונים נוספים - לא יברך עליה. ואם פשט את ה'טלית גדול' ללא כל כוונה שהיא - אם הוא לבוש ב'טלית קטן' מאז שפשט את הטלית עד ששובש אותה בשנית, לא יברך על הטלית גדול בשנית.

- מי שטליתו נפלה מגופו שלא במתכוון, ושב ולובשה, עליו לשוב ולברך עליה. ואם הטלית נפלה מגופו באמצע תפילת שחרית - יש מפוסקי זמננו שכתבו, שאינו מברך שנית.
- הישן בלילה עם 'טלית קטן' לגופו - לא יברך בבוקר, אך המתעטף ב'טלית גדול', ראוי שיכוון בברכת 'להתעטף בציצית' לפטור גם את הטלית קטן.
- מי שהחל לברך בבוקר על הטלית ואמר 'שם ומלכות', ולפתע הבחין שהיא פסולה, או שמסיבה כלשהי אינו יכול להתעטף בה, רשאי לְהִסֵב את הברכה אל התפילין, ויסיים "להניח תפילין".

הלכות שונות

- מי שבירך על קיום מצוה, וקיימה, ולאחר מכן הלך למקום אחר, ובכוונתו לקיים בו שוב את המצוה - נחלקו הפוסקים האם הברכה שבירך במקום הראשון, חלה גם על קיום המצוה במקום השני.
- גרימת ברכה שאינה צריכה, כגון שיכול לפטור שני מעשים בברכה אחת, וגרם על ידי הפסק בדיבור, וכיוצא בו, שיצטרך לברך פעם נוספת - אסורה מזדרבן.
- לכתחילה, לא ישנה אדם את מקומו באמצע אכילתו אפילו מחדר לחדר בבית אחד, אלא אם כן היתה דעתו על כך מראש. ואם הוא רגיל לשנות את מקומו מחדר לחדר - נחשב הדבר שהיתה דעתו על כך מראש.

את ההתרשמות הזאת מהאירוח הנפלא של הבני ברקים הרגשתי שאני חייב להעלות על הכתב

הצצה ליוזמות 'קטנות' ונקודתיות בתוך הלוויה ענקית,
המפנות אלומות אור לעבר מידת החסד הטבועה בדמו של עם ישראל

השתיה' המאולתר כדי למלא מחדש את המיחם, התרוצץ הלך ושוב כדי לנסות לעמוד בקצב.

בדרך חזור ראיתי ברמת אלחנן יהודי שהציב את המשאית שלו והפך אותה לדוכן ענק של כיבוד ושתייה, אנשים רבים חילקו עוגיות ומיני מאפה, סנדוויצ'ים מאולתרים ועוד ועוד. שלא לדבר על הארגון המסודר וההמוני של ארוחת צהרים לכל דורש בבית המדרש של ויז'ניץ ושל נדבורנה. בישיבת ברסלב תלו בחוץ מודעה והזמינו את כל המעוניין להיכנס למבנה, לשבת בבית המדרש וגם לשבת בחדר האוכל לסעוד את לבו. בבית המדרש של חסידי לעלוב שברח' השומר החליט אחד המתפללים לקנות אוכל במאות שקלים, וארגן ארוחת בוקר מאולתרת, כשהוא מזמין אנשים לאכול בזמן שהמתנינו לתחילתו של מסע ההלוויה, ומה שנשאר היה לארוחת צהרים מאוחרת לשבים ממנו. ואפילו ראיתי כמה וכמה מודעות שהדביקו אנשים בשערי החצר של הבניין, ובהן הם מזמינים את מי שצריך, לעלות לבתיהם ולהשתמש בשירותים. כך בשפה פשוטה ובלב חם: 'תעלו לקומה 3 משפחת... 'ניתן להיכנס למשפחת... בקומה 4'

חזרתי ממסע ההלוויה כשאני אפוף מחשבות ומלא תובנות. את האבל והכאב על הסתלקותו של גדול הדור, איני יכול לבטא בכלל במילים, אבל את ההתרשמות הזאת מהאירוח הנפלא של אחינו הבני ברקים הרגשתי שאני חייב להעלות על הכתב, מעתה אל תקראו לה 'עיר התורה והחסידות' בלבד, אמרו מעתה: 'עיר התורה, החסידות והחסד'.

כמו כל עם ישראל גם אני הייתי שם, בהלוויית הענק ההיסטורית של רשכבה"ג מרן שר התורה הגאון רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי זיע"א. בתוך כל השבר הנורא על הסתלקותו בחטף של גדול הדור, אני רוצה לכתוב על מעשי החסד הנפלאים של בני עיר התורה והחסידות, שהייתי עד לפעולות המדהימות של יהודים טובים, שמצאו, הזדמנות להרבות חסד.

הגעתי לבני ברק מירושלים ברכבת. רק ירדתי מהרכבת והתחלתי לצעוד אל תוך בני ברק בשעה 6:20 בבוקר, וכבר זכיתי לראות את הפעילות הזאת. עמד שם גבאי של בית כנסת קטן והזמין את כל הבאים להיכנס לבית המדרש. הוא ארגן מניינים בזה אחר זה, וגם השתדל להעמיד קפה ועם חלב ועוגיות לכל באי בית המדרש בלי שמישהו ביקש ממנו בכלל.

בהמשך עמדתי ברחוב נחמיה ונדהמתי מכמות היוזמות הפרטיות שיזמו וביצעו אנשים פרטיים, כל אחד כפי כוחותיו ויכולתו. המונים הוציאו מים ושתיה לציבור המשתתפים.

לפתע ניגש אלי יהודי חסידי מבוגר, ומזמין אותי לשתות קפה. הוא הוריד מהבית מיחם גדול של שמונה ליטרים מלא במים רותחים, פתח שולחן עם קפה, סוכר, תה, כוסות וכפיות, וגם כמה כדי חלב עמדו שם. כמובן שהכמויות שהוציא לא הספיקו ליותר מכמה דקות, והוא לא אמר נואש. הוא החל להתרוצץ בין השכנים וביקש להלוות שקיות חלב. רץ כל הזמן להרתיח מים בקומקום החשמלי והוריד ל'דוכן